

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

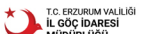

-invented life-

"DEVELOPMENT OF A NEW LIFE EXPECTANCY AND INTEREST INVENTORY
FOR REFUGEES: A MULTI CULTURAL AND MULTI DIMENSIONAL PERSPECTIVE"

International Migration, Integration And Employment Workshop Report

• English • Turkish

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

-invented life-

Legal Statement / Yasal Beyan

EN: “Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.”

TR: Erasmus+ Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir. Ancak burada yer alan görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

INVENTED LIFE CLOSING EVENT AND INTERNATIONAL MIGRATION, INTEGRATION AND EMPLOYMENT WORKSHOP REPORT

-invented life-

Erzurum, 2022

Workshop Organizing Committee Chairman and Project Coordinator:

Assistant Professor Mehmet Emirhan Kula

Published by:

Assistant Professor Üyesi Burak BAŞKAN

Assistant Professor Üyesi Yılmaz KAPLAN

**INVENTED LIFE CLOSING EVENT AND INTERNATIONAL MIGRATION,
INTEGRATION AND EMPLOYMENT WORKSHOP REPORT**

6-7 June 2022

Erzurum

The International Migration, Integration, and Employment Workshop was organized as part of the Invented Life Project, an Erasmus+ project supported by the European Union.

Contents

1. INTERNATIONAL MIGRATION, INTEGRATION AND EMPLOYMENT WORKSHOP AND	6
2. PURPOSE, SCOPE, AND METHOD OF THE WORKSHOP	7
4. INVENTED LIFE PROJECT PRESENTATION	10
5. PRESENTMENT (June 6, 2022)	12
6. WORKSHOP OUTPUTS	13
7. VOCATIONAL TRAINING AND ORIENTATION TRIP OF TRAINEES.....	16
8. PRESENTMENT (June 7, 2022)	17
9. PRESENTATION OF THE PROJECT INTELLECTUAL OUTPUTS.....	23
KEŞFEDİLEN YAŞAM (INVENTED LIFE) KAPANIŞ ETKİNLİĞİ VE ULUSLARARASI GÖÇ, ENTEGRASYON ve İSTİHDAM ÇALIŞTAYI RAPORU	28
1. ULUSLARARASI GÖÇ, ENTEGRASYON ve İSTİHDAM ÇALIŞTAYI VE KEŞFEDİLEN YAŞAM PROJESİ KAPANIŞ ETKİNLİĞİ PROGRAMI	29
2. ÇALIŞTAYIN AMACI, KAPSAMI VE YÖNTEMİ	30
3. ÇALIŞTAY DÜZENLEME KURULU VE ÇALIŞTAY KATILIMCILARI	30
4. KEŞFEDİLEN YAŞAM PROJE TAKDİMİ	33
5. SUNUŞ (6 HAZİRAN 2022).....	35
6. ÇALIŞTAY ÇIKTILARI.....	36
7. KURSIYERLERİN MESLEKİ EĞİTİM VE ORYANTASYON GEZİSİ	38
8. SUNUŞ (7 HAZİRAN 2022).....	39
9. PROJE FİKRİ ÇIKTILARININ TAKDİMİ	45

1. INTERNATIONAL MIGRATION, INTEGRATION AND EMPLOYMENT WORKSHOP AND

INVENTED LIFE PROJECT CLOSING EVENT PROGRAM

June 6-7, 2022, Erzurum

Monday, June 6, 2022

Session I: 14:00 – 17:00 (ETU Life Center VIP Lounge)

- Project Introduction
- Explanation of Related Concepts
- Establishment of Working Groups
- Roundtable Discussions
- Presentation of the Workshop Session I Report

Tuesday, June 7, 2022

II. Session: 10:00 – 12:00

- Vocational Education Orientation Trip of Trainees (Tekstilkent Erzurum)
- Preparation of the Trip Report
- Lunch break

III. Session: 16:00 (Erzurum Technical University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Prof. Dr. Muammer YAYLALI Conference Hall)

- Opening and Protocol Speeches
- Presentation of the Workshop Final Report
 - Presentation of Project Intellectual Outputs IO 1: Invented Life Inventory
 - IO 2: Non-Vocational Training Module
 - IO 3: I Dream Documentary Presentation
- Language and Vocational Education Certificate Program for Social Inclusion of Refugees
 - Presentation of the trainees
 - Presentation of course completion products
 - Presentation of course completion certificates

2. PURPOSE, SCOPE, AND METHOD OF THE WORKSHOP

The International Migration, Integration and Employment Workshop aims to develop a solution-oriented approach to the issue of international migration, which is one of the important agenda items of many countries in the world and especially Turkey. For this purpose, one of the main goals of this workshop, which was also designed as the closing event of the Invented Life project, which has been carried out since 2019, is to identify the problems of asylum seekers in the countries where the project is carried out and in Turkey and to present solutions to eliminate these problems.

With the awareness of the contribution of the governance style to the solution of social problems, representatives of public institutions, academics and non-governmental organizations from Erzurum were gathered around round tables. The common point of these public institutions and non-governmental organizations is their direct or indirect relations with the issues of migration and refugees. Some of these institutions and organizations work in the field of migration as executive authorities, while the rest provide solution-oriented practical or intellectual contributions to the migration process.

The International Migration, Integration and Employment Workshop was held with roundtable meetings with 6 different groups using the 'focus group interviews method', which is a qualitative data collection method. Focus group interviews are forms of unstructured interview and discussion between the small group/groups and the moderator, benefiting from group dynamics, gathering in-depth information and generating ideas. In focus group meetings, it is aimed to understand the feelings, thoughts and suggestions of each member of the group/groups on an issue.

3. WORKSHOP ORGANIZING COMMITTEE AND WORKSHOP PARTICIPANTS

3.1. Workshop Organizing Committee

Erzurum Technical University- Assistant Professor Mehmet Emirhan KULA
(Workshop Chairman and Project Coordinator)

Erzurum Technical University- Assoc. Prof. Dr. Fatih YILDIRIM (Member)

Erzurum Technical University- Assoc. Prof. Dr. Hüseyin DAŞTAN (Member)

Erzurum Technical University- Teaching Assistant Eren ÖZBEK (Member)

Erzurum Technical University- Assistant Professor Burak BAŞKAN (Member)

Erzurum Technical University- Assistant Professor Yılmaz KAPLAN (Member)

Erzurum Science and Art Association- Murat Yakut (Member)

Erzurum Science and Art Association- Teaching Assistant Gökhan TAŞ (Member)

Erzurum Provincial Directorate of Migration Management - Kenan TOPAL (Member)

3.2. People who took part in the workshop

Erzurum Technical University- Research Assistant Burcu YAŞAR

Erzurum Technical University- Research Assistant Muhammet MUTLU

Erzurum Technical University- Research Assistant Muhammet Talha AKGÜN

Erzurum Technical University- Research Assistant Rıdvan AKIN

Erzurum Technical University- Research Assistant Sefa ÖZDEMİR

Erzurum Technical University- Postgraduate Osman KIZILER

Erzurum Technical University- Selimhan NEVRUZOĞLU

3.3. Workshop Participants

Abdulkadir MUTLU - Turkish Employment Organization- Provincial Director

Cemal ALMAZ – Erzurum Provincial Directorate of Culture and Tourism- Provincial Director

Cemil İLBAŞ - Erzurum Provincial Directorate of Family and Social Policies | Provincial Director

Haşim ÖZCAN - Provincial Migration Management | Provincial Director

Adnan KÜÇÜKALİ - Ataturk University- Lecturer

Recep KÜÇÜKECE - Presidential Communications Department | Regional Manager

Selçuk YILDIZ - Erzurum Law Society- Lawyer

Umut BOZAVLI - Turkish Electricity Distribution Corporation (ARAS) Regional Manager

Oktay AYATAY - Regional Directorate of Forestry | Regional Manager

Selçuk YILDIZ - Erzurum Bar Association | Lawyer

Salih AVCI - Ataturk University- Lecturer

Yunus DEMİR - Directorate of Migration Management | Chief of Training Division

Sait AKSOY - Light House Association

Hande ASLIHAN - Turkish Green Crescent Society | Social Worker of Green Crescent Counselling Centre

Mehtap YARDIMCI - Turkish Green Crescent Society | Field Worker of Preventive and Protective Services

Sibel KARS - İpekyolu Industry and Business Federation | Secretary General

Recep AKGÜL - Erzurum War Disabled Veterans Martyr Widows and Orphans Association| President

Salih MESÇİ - Combat Veterans and Martyrs Association | President of Association

Fatih DERELİ - President of the Public Employees Development and Solidarity Foundation of Turkey

Hakan AKBABA - President of the Eastern Anatolian Non-Governmental Organizations Union

Dr. Erdal DAŞÇI - Eastern Anatolia Agricultural Research Institute | Deputy Manager

Yaşar KARAGÖZ - 8th Regional Directorate of State Hydraulic Works | Deputy Manager

Handan GÜNEŞ - Erzurum Provincial Directorate of Culture and Tourism | Deputy Manager

Nimet YAZICI - Erzurum Provincial Directorate of Environment, Urbanization and Climate Change| Manager of a Branch

Gökhan DEMİRCİ - Yakutiye Chamber of Agriculture Presidency | Secretary General

İhsan DOĞAN - Erzurum State Theatre | Deputy Manager

Halis YILDIRIM - Erzurum Social Security Institution Provincial Directorate| Deputy Center Director

V. Şeyda ŞAHİN - Northeast Anatolian Development Agency| Investment Support Office Specialist

Mesut TURGUT – Agriculture and Rural Development Support Institution | Communication Specialist

Kenan TOPAL - Erzurum Directorate of Migration Management | Head of Compliance and Communication Working Group

Yunus YEŞİLYURT – State Sea Routes Erzurum | Operating Manager

Hüseyin ACAR - Erzurum Locat Health Authority | Unit Officer of Community Health

Özkan YETKİN - Yakutiye District National Education Directorate | Project Coordinator

Nurseda YILMAZ - Erzurum Commercial Exchange | Accreditation, Project Development, Laboratory and External Relations

Fırat TURAN – The Bank of Provinces | Technical Specialist

Ahmet Hilmi COŞKUN - Erzurum Revenue Office | Custodian

Emre AYDOĞAN - Erzurum Regional Board of Conservation of Cultural Heritage | Town Planner

Orhan TARAKÇIOĞLU - Tortum Municipality | Manager of Human Resources

Samet KOCABAŞ – Turkish Statistical Institute

Metin İŞÇİ – Provincial Immigrant Authority | Assistant Specialist

Ahmet Samet AYTAN - Tortum District Directorate of Agriculture and Forestry |
Agricultural Engineer

4. INVENTED LIFE PROJECT PRESENTATION

4.1. Project Title

2019-1-TR01-KA202-076861

DEVELOPMENT OF A NEW LIFE EXPECTANCY AND INTEREST INVENTORY
FOR REFUGEES: A MULTI-CULTURAL AND MULTIDIMENSIONAL PERSPECTIVE

4.2. The Aim of the Project: Considering that it will not be possible for people who had to leave their homeland for any reason, regardless of language, religion, or race, to adapt to social and professional life with the adaptation practices developed for other purposes in the countries where they took refuge; to develop a new multicultural and multidimensional inventory of life expectancy and interests.

This project has two main objectives for refugees and relevant public institutions. To promote the social inclusion of refugees, through new life prospects and interests, defending their rights to live and build their livelihoods. For the relevant public institutions, it is aimed to provide information about the personal characteristics of individuals in ten different categories by using the inventory to be created within the scope of the project as a pre-registration form.

4.3. Activities of the Project: In order to achieve the project objectives, community-oriented and individual activities that promote the integration of refugees will be carried out. A pre-test will be developed during the workshops to be held during the project. In this way, the "Invented Life Inventory" will be designed, which will ensure that the issues related to refugees are addressed. This inventory, which will include social, educational and occupational parameters that affect the life expectancy and future plans of refugees, will form the basis of the project.

According to the inventory results, refugees will be included in vocational and/or non-vocational training. Thus, refugees will be able to turn directly to the labor market if they have the appropriate vocational skills or vocational training. Advanced training in their fields can be offered to those who are needed.

The project will continue to support the inclusion of refugees in the labor market as an educated, skilled workforce, thus enabling their social integration to be much faster for host countries.

4.4. Intellectual Outputs of the Project:

- Invented Life Inventory
- Non-Vocational Education Module)
- I Dream. I Desire: A Short Documentary

Intellectual Output 1: Development of Invented Life Inventory

The Invented Life Project; aims to find solutions to the language, vocational/non-vocational skills and social cohesion problems of the refugees, who are the target groups in the selected project regions (Turkey, Italy, Greece, Spain and Poland), together with the host citizens in the project areas. To achieve this goal, community-oriented and individual-based activities will be carried out that promote the integration of refugees. By developing a pre-test during periodic workshops, a brand new social tool will be designed to address immigration-related issues. The Invented Life Inventory (ILI) inventory, which deals with the social, educational and occupational parameters that affect the life expectancy and future plans of refugees, will form the basis of this project. The project promotes social cohesion and integration by enabling refugees to be included in the labor market by determining not only their long-term life expectancy but also their vocational and/or non-vocational skills.

Intellectual Output 2: I Dream. I Desire: A Short Documentary

Refugees are people who have faced different tragedies under the same identity. “*I Dream. I Desire*” will be a performative documentary. Performative documentaries are an experimental combination of styles used to emphasize the subject's experiences and to give an emotional response to the world. They often connect personal issues or experiences that come together with larger political or historical issues. Performative documentaries emphasize the filmmaker's own relationship to the subject. “*I Dream. I Desire*” is designed for a maximum of 10 minutes to apply for international short film/documentary competitions. In this documentary, the producers are just refugees. While they are only expressing their dreams and wishes, the project staff will only hold the camera.

Intellectual Output 3: Development of Non-Vocational Education Module

This training program will be used as a social inclusion tool to eliminate the social exclusion of refugees. Refugees will be provided with access to jobs in host countries and their employability, as well as facilitating their adaptation to social, cultural life and the labor market. The fact that the citizens of the host country will attend this training at the same time will reinforce the refugees' adaptation to social and cultural life. This innovative training program will facilitate the work of host countries, which have to provide orientation training to refugees (in countries with intense migration), with effective learning tools and will ensure the effectiveness of the training.

4.5. Duration and Budget of the Project: 36 Months / 240,049 Euros.

4.6. Partners of the Project:

- Erzurum Technical University, Turkey (Coordinator)
- Training and Research Center for Labour and Social Security, Turkey
- Erzurum Science and Art Association, Turkey
- Associazione Popoli Insieme, Italy
- Fundacion Red Íncola, Spain
- University of Macedonia, Greece
- The Academy of Business and Health Sciences, Poland

5. PRESENTMENT (June 6, 2022)

1. Speech: Assistant Professor Mehmet Emirhan Kula- Project Coordinator

In 2019, we prepared a refugee project within the scope of the European Union with 3 partners from Turkey. In this project, Erzurum Technical University was the institution that assumed the task of coordinator in this project. Later, Erzurum Provincial Immigration Authority was also included in the project.

2019 was determined as the year of migration adaptation. From this point of view, we tried to determine what the deficiencies of those who immigrated to Turkey were in terms of adaptation. We consulted with our project partners on what can be done about the identified deficiencies. In this context, we concluded that it would be beneficial to develop an inventory of refugees in Turkey. We provided tailoring training for 20 Afghan and Syrian refugees in Erzurum.

Our project will be finished when it reaches its thirty-sixth month. We organized the closing event of the project as a two-day workshop. It is a fact that the issue of migration has an aspect that concerns all public institutions and non-governmental organizations. In this context, refugees, on the one hand, are within the responsibility of public institutions, and on the other hand, non-governmental organizations have important work for the solution of migration-related problems.

The International Migration, Integration and Employment Workshop will play a very important role in identifying problems related to international migration and presenting solutions by bringing together different stakeholders from both public institutions and non-governmental organizations.

2. Speech: Prof. Dr. Murat KÜÇÜKUĞURLU | Erzurum Technical University Vice Rector

We organized the opening event of this project in September 2019. Today, we are together at the closing event. This project, which is carried out together with EU member

countries that have especially serious problems in migration, is also carried out in Turkey with the Provincial Immigration Authority under the coordination of Erzurum Technical University.

Migration is one of the important problems in today's world. Turkey is at the center of this problem with millions of refugees it hosts. The problem of immigration is an issue that is discussed by all segments of society politically. Emotional comments are also made on this subject from time to time. In this project, an infrastructure, that is, an inventory, has been prepared for those who manage the state. The project reveals important data that relevant decision-makers can benefit from. I hope that the data obtained in this project will be used by the relevant institutions and this project will be instrumental in the implementation of the right migration policies.

3. Speech: Assoc. Prof. Dr. Hüseyin DAŞTAN

Our basic philosophy at the workshop is to make visible contributions to a fundamental problem such as international migration. The issue of international migration is on the agenda of the whole world and will continue to be the most important issue on the world agenda for a while. Migration is one of the most important issues in Turkey as well. The European Union is aware that its laws are not sufficient in terms of irregular migration within its own legal legislation. Thus, it became clear that there was a need for new legislation that could adapt to the new situation.

From this point of view, the main items of this workshop are; immigration, integration, and employment. Within the scope of the project, a number of studies were carried out on the employment aspect of migration, an inventory for refugees has been prepared. A tailoring course was provided to refugee women. Integration is also a subject directly related to employment.

It is very important to discuss the employment and integration problems of refugees in the workshop we will hold today. From this point of view, we ask you to convey both your individual and corporate ideas to the interviewer friends at the table. You can be more experienced as a practitioner. Perhaps there will be points that we should focus more on in practice. As freely as possible, "What does international migration bring us?" we're gonna talk about. We want you to share your personal experiences as well. We get more than expression. There is a reality. What kind of roadmap will we follow in the face of this reality? We need to be able to identify it.

6. WORKSHOP OUTPUTS

The target audience of the International Migration, Integration and Employment Workshop is public institutions, academics and non-governmental organizations in Erzurum. The main objective of the workshop is to create a common mind on the issues of integration, employment and discrimination faced by international migration and refugees. Participants from 35 institutions took part in the workshop. In the workshop where focus group work was

determined as a method, roundtable discussions were held with 6 focus groups around semi-structured questions.

The semi-structured questions included in the focus group study are:

1. Could you give us information about the general profile of the immigrants who come into contact with your institution? (Gender, age range, Turkish language level, nationality, etc.)
2. What are the main problems your institution has in contact with immigrants?
3. What are your recommendations for the next migration project we will develop?

Thus, the governance model presented at the workshop aimed to clarify two main points: How do institutions in Erzurum experience the issue of international (irregular) migration? What kind of problems do they encounter? What can be done to manage international (irregular) migration more effectively? At this point, it is important that the participating institutions and organizations put forward their solution proposals.

The main problem fields that emerged in the workshop are:

- The idea of the country's immigration policy is correct, but as a result of the increase in the number of immigrants, immigration policy implementations are insufficient.
- Immigrants, who try to find a job to meet their basic needs, in other words, to survive, try to apply their customs, traditions, and briefly their way of life to the country they live in. This is a situation that is not tolerated by the current country's citizens and is likely to bring problems that are difficult to avoid in the long run. In particular, the reluctance of those who will go to a different destination country to learn the language and the fact that they do not know the language of the transit country cause many problems in terms of communication.
- The desire to live and the ambition to achieve their goals have increased the possibility of committing crimes. In case of fines as a result of activities such as smuggling and extortion, there is a problem in the collection since they do not have identities and their addresses are not known. The debts of deported immigrants who have debts and the debts of those who cannot be reached cause a lot of work stress until the deadline expires after 5 years.
- While there is no problem for those who have official documents such as a work exemption or passport, there are problems with general health insurance for unregistered immigrants who qualify as stateless. In the event that individuals who do not have a work permit are caught, criminal action is applied to the employer, regardless of whether they have an identity card or not. Anonymous accrual is made for individuals who are caught as a result of audits and do not have an official document that is not reported by the employer.
- On health; density in health institutions in big cities increases the workload and stress of employees. Problems such as not getting their vaccinations checked and getting information about their medical conditions can be risk factors for community immunity.

- Unregistered and uninsured employment of refugees is becoming widespread, and as a result, employment rates of Turkish citizens decrease. This situation causes Turkish citizens to emigrate.
- It was stated that the unregistered work of refugees in bad conditions, especially in the field of food production, negatively affects public health.
- The people of the country are fed up with the refugees. It is seen that people do not want to support the aid campaigns initiated especially for Syria, aids given to refugees are now getting reaction from people and the humanist understanding of people has begun to be lost. In fact, the idea that the disadvantaged among Turkish citizens is not refugees but local people has started to become widespread.

During the roundtable discussions, all participants agreed that irregular migration creates a massive external shock for Turkey. Established systems come under managerial stress in the face of an unexpectedly rapid and massive influx of people. It has been determined that institutions that have direct contact with immigrants in Erzurum also experience the aforementioned administrative stress.

On the other hand, it is obvious that the basic characteristics of the irregular immigrant (refugee) mass need to be recognized. In particular, public institutions feel the need to know the audience they will serve. For this, an effective recording and tracking system should be developed. Immigrants must be registered and followed in order for the bureaucracy to function and the service provided to turn into positive outcomes.

The full integration of refugees into the system is of vital importance. Representatives of all public institutions and non-governmental organizations, who took part in the workshop, consider that it is a very important requirement for refugees to integrate into Turkish society in all aspects.

What can be done for a more effective integration is one of the most emphasized issues. For this, it is necessary to implement social projects aiming at the integration of refugees, to eliminate the language barrier, to make the refugee groups more visible in the society and to put forward profession/employment-centered projects.

Turkey's established bureaucratic structure should pro-actively benefit from more effective good governance methods. The bureaucratic system should be structured to allow institutions to communicate better and share data faster on migration.

It is of vital importance to eliminate the differences that complicate the management of migration between different institutional legislation. The migration experience of each city in Turkey is different. Therefore, locally focused governance of migration should be realized. According to local priorities, a symbiotic relationship can be established more easily between the local people and the refugees. Especially in sectors where there is a need for labor, refugees can play a complementary role.

7. VOCATIONAL TRAINING AND ORIENTATION TRIP OF TRAINEES

Within the scope of the Invented Life project, a vocational training and orientation trip was organized on 7 June 2022 to the Organized Industrial Zone, where Tekstilkent is also located, for trainee refugees. Visited during the trip, Yavuz Tekstil is headquartered in Istanbul and is a garment manufacturing company within the Taha Group, serving internationally known brands in the fields of denim and outerwear with its three facilities in Istanbul, Erzurum and Safranbolu. Each of the facilities manufactures tailor-made ready-to-wear products that require care in luxury fashion denim and outerwear production with the latest sewing techniques. Operating in Erzurum, the factory continues its activities with 700 personnel available today.

The flow of the tour in Yavuz Tekstil factory was as follows:

- In the fabric warehouse area, the fabrics coming from abroad to the factory were examined by the trainees. In this area, the fabrics are controlled by fabric control devices and sent to the fabric cutting area.
- In the fabric cutting area, the fabrics are lined up in the fabric spreading machines with the so-called cloth spreading, and then the cutting is carried out in accordance with the operation. This cutting can be in the form of cutter or hand motor cutting according to the operation. Here, the trainees gained detailed information about both cutting techniques.
- The cut fabrics are ready for production by going through the size separation process called meto. In the production area, the cut fabrics are separated into their sizes and sewn in accordance with the instructions in the sewing instruction in accordance with the model. Production is carried out by continuously following the maximum number and maximum quality principle through the quality and assurance department at the time of production. The trainees had the opportunity to see the operation of the production area closely and had the opportunity to get to know the production process in detail by establishing a direct dialogue with the employees involved in the production.
- The finished products are sent to the factory in Istanbul and delivered to the customer after completing the processes such as washing, final quality control, final ironing, and final package. The trainees were informed about which markets and how the products produced here could be delivered, and they had detailed information about determining the target audience in the textile industry.
- At the end of the vocational training and orientation trip, an evaluation of the trip was made with the trainee refugees and each trainee was informed about the job opportunities in the sector.

8. PRESENTMENT (June 7, 2022)

1. Speech: Assistant Professor Mehmet Emirhan Kula- Project Coordinator

We have been carrying out a project for 36 months with the ladies you see on the right and their families. In this context, we conducted interviews with over 100 families residing in Erzurum. First of all, we asked about their future expectations. Then we asked about their professional abilities and expectations. Within the scope of the project activities, we realized a social adaptation module so that they can adapt to the new life. We shot a documentary. The shooting of this documentary took place in 5 different countries.

Invented Life Inventory (ILI), which is the most important project output, will be the first registration and first application form if approved and used by our relevant ministries. This form will give an idea to the relevant institutions about the professional competence of the refugee after it is filled by refugees regardless of nationality. This form will be available in 12 languages. It will give information regardless of the person's own statement or past experiences in his country. It will give an idea such as “This person has an inclination towards agriculture” or “This person can work in the construction industry”. We hope that these academic outputs will be beneficial for both the academic community and our administrative institutions.

First of all, I would like to express my gratitude to all my professors on our project team. I would like to thank the families of these beautiful Syrian and Afghan people. Because under pandemic conditions, we hosted these people with their families and children at our university. They came, they did not break us. In this last event, I would like to thank our Erzurum Provincial Immigration Authority and all its staff. They joined our project as silent partners. They were truly honoured.

Finally, as you can see in the exhibition outside, we held an exhibition with the clothes sewn by the refugee ladies. I would like to thank Fatma Taşbaşı, the Provincial Director of Erzurum Maturation Institute, and all the staff of the Maturation Institute, who provided us with this environment.

Finally, I would like to thank Rector for his support. In addition to his managerial duties, he really helped us come to these days by returning to our e-mails at night like a teammate and fulfilling our requests that would not happen from time to time during the activity period. Thank you very much for your participation, I offer my respects.

2. Speech: Yunus DEMİR | Erzurum Provincial Directorate of Migration Management, Head of Education Department

Immigration has always existed. It has existed throughout human history. Stone-hearted people don't understand. Migration was always painful and sad. Migration always caused laments and poems to be written. And for the first time, in an era when civilization was supposedly at its most advanced, it turned into a global crisis like never before seen in history. Western imperialism paved the way for migration. But when the crisis started, they were the first to flee. Boats were shot, baby corpses washed up on the beach, people were stripped naked so they could die, they were left in the Meriç River, migrant boats were not brought near the

ports in the Mediterranean, and female refugees were kicked by a Western female journalist. We've seen all of these. The West has taken off that fancy civilization mask on the immigration issue. Just like terrorism, drugs, epidemic. In the last issue of migration, we have seen what goes on under the mask of those who have tried to fix us over human rights over the years. We saw it with their ambivalent attitude towards Ukraine.

The United Nations High Commissioner for Refugees used the expression "Europe's fastest growing refugee crisis since the Second World War" when there was still the possibility of 1.5 million refugees emigrating from Ukraine to neighboring countries as of 6 March. Currently, this number is around 6 million. This number has reached 10 million, including those displaced within Ukraine. Tolerance and sensitivity emerged when those who came were fair-skinned, blonde, and blue-eyed. This is the face under the mask. We don't know why those who have been talking about the migration management of this country for 11 years, the migration policy, the labor of my friends here, these people who are victims on migration routes, those who are trying to provoke this issue for their different interests don't see this contradiction, we don't know.

Those who have never been to a border, have not studied the border security system, visited a removal center, read immigration legislation, have nothing to do with immigration, have only two immigrants they have seen on the street and are not aware of their status, are not aware of our immigration management. Unfortunately, those who do this have no responsibility. They're talking.

While we manage immigration, we have an irregular migration strategy document, we have an integration strategy document. We have an immigration policy committee. We have an immigration presidency that is working intensively. We have removal centers, and legislation we process, in short we have everything to manage immigration. We are talking about a young institution of 9 years. In these 9 years, thousands of immigration experts, personnel, police, gendarmerie, and soldiers have put forth a great effort together in the operation. We are making the biggest migration struggle in the history of the world. With border management and integrated border security systems, we build in places where no one is present.

I would like to thank all my colleagues who work night and day on this big issue in Turkey. You are doing your job well, and you are doing your best. With these feelings and thoughts, I hope that our workshop will be beneficial, I would like to thank Erzurum Technical University, Erzurum Metropolitan Municipality, and Maturation Institute, with which we are partners in the project, and greet you all with respect.

3.Speech: Hüseyin KOCA | Mayor Advisor of Erzurum Metropolitan Municipality

We, as Erzurum Metropolitan Municipality, attended a meeting in Brussels on migration, immigrants and refugees in 2015. Again in the country, we attended meetings about immigration in Şanlıurfa, the city with the highest number of immigrants. As local governments, we have often tried to be a global actor in international relations. We achieved this with the vision of our Metropolitan Mayor, Mehmet Sekmen. Because now cities in the world are competing, countries are competing.

There is a phenomenon of migration that has been going on since the beginning of human history. While describing migration sociologically, the following definition is always made. It is the movement of people from one place to another due to social, economic, cultural, climatic and geographical conditions. As time passed and the world changed, the reasons for migration began to change. Migration, which was previously encouraged by reasons such as good living conditions, job and food opportunities, and concerns for the future, has now become a phenomenon that emerges in order for people to hold on to life and survive.

As you all know, the geography we are on is turning into a fire circle. War, turmoil, and chaos are rife in the countries around us. Millions of people, who had to leave their places due to the pressures of terrorist organizations, seek refuge in our country illegally as well as legally. We are not a nation that has sent back anyone who has come to our doors at any time in our history. Our root of spirit and belief is to hold the hand of those who ask for help, to take care of and protect the person who takes refuge. This understanding finds its definition clearly in the Islamic civilization of which we belong.

Of course, no one wants to be separated from their homeland, to be homeless. Unfortunately, global forces trying to redesign the world have displaced millions of people. Human trafficking has accelerated, and people have had to leave their countries, young and old, and face death. Apart from Turkey, there is no other country that mobilizes for refugees and meets all their needs. Turkey has succeeded in this because this country has always been a shelter for the oppressed throughout history. Our disposition is to be brothers to the oppressed. This suits our beloved nation, which has been honored with Islam the most. With these feelings and thoughts, I greet you with respect and love. My respects to all of you.

4. Speech: Prof. Dr. Bulent CAKMAK | Rector of Erzurum Technical University

Invented Life Project was supported by the Turkish National Agency and the European Commission with a budget of 240 thousand Euros in 2019. The project is a European Union Erasmus+ project carried out by a consortium formed with the participation of 7 partners from 5 different countries and coordinated by our institution. The project aims to integrate the professional interests of refugees who had to leave their countries to live and establish their livelihoods through new life expectations and interests, by identifying them and supporting them with relevant training in social life. In this sense, Invented Life aims to make an intellectual contribution to the international migration policies of our country with field studies, individual interviews and new outputs.

Invented Life Project is also a litmus paper for discourses to be developed on migration policies. So much so that the areas of use of the outputs developed with a 36-month study can be considered an integration application instead of the prevalence effects, the value of the results will be understood when considering the human and social effects of the professional Turkish course with lockstitch machine and tailoring.

It should not be forgotten that the lands we are on have been home to many guests for thousands of years. It is necessary to look at the issue of immigration and immigrants not through the concepts of incoming or outgoing, but from the perspective of those who adapt and those who cannot. It should be noted that these people are not beggars to be given alms, but

individuals who have been forcibly displaced from their homes for some reason, and who cherish hope and dreams. Realizing the fact that people in every corner of the world have the right to a life worthy of human dignity will make this and similar academic studies more meaningful.

Those who do not recognize the boundaries drawn by the laws and behave in accordance with the morality of our society are not within the limits drawn above and the necessary judicial process is carried out by our state. This small border in between is the shared responsibility of everyone living in this country.

As Erzurum Technical University, on this path we started with the slogan of touching human life, Invented Life is our first project within the scope of European Union projects. However, we would like to point out that this is not the end. With our European Union Steam Plus project, which we started about a year ago, we will introduce lifelong learning adults with robotics, coding, science and technology so that they can better communicate with their grandchildren. With our Make A Decision project, which we expect to be answered positively soon, we aim to improve the decision-making and career- planning skills of our secondary school generation children.

Finally, we aim to make an important contribution to the millennial gastronomic culture of this city by transforming a work we carried out with an ancient cooperative of our city into a European Union project in the near future. We want it to be known that within the scope of the European Union Erasmus+ projects carried out with the Turkish National Agency, our university has managed to make a name for itself with 2 coordinatorships, 1 revision and 4 applications that have not been announced yet, in the last 3 years. In this sense, ETU has now come to a position where it receives invitations to projects from different European countries and chooses projects.

As a result, we will continue to touch and add value to human life in social and human sciences as well as our successful work in technical and engineering sciences. In this context, I would like to express my gratitude, especially to Mehmet Emirhan Kula, who took on the task of coordinating on behalf of our institution, who contributed to the realization of the project, to Hüseyyin Daştan and Fatih Yıldırım, to our internal and external stakeholders, and to you, our esteemed guests, for your participation. Thank you.

5. Speech: Can ATAĞ | Deputy Governor of Erzurum

I hope that the project carried out in partnership with Erzurum Technical University and Provincial Immigration Authority will be beneficial for our city of Erzurum. Every project and every program is precious and valuable to us. But I think the meaning and value of this project are twice as much. The fact that the city of Erzurum hosts such a project at a time when immigrants and refugees occupy Turkey's agenda is an indication of how valuable and important the city of Erzurum is in Turkey. As Erzurum Governor's Office, we are always with you for all the projects that will be carried out for refugees and immigrants to bring them into employment and social life. I would like to state once again that we will oppose all forms of discrimination against refugees. Erzurum is an education city. Erzurum is a city of tourism, sports, and culture. Erzurum is the locomotive city of Eastern Anatolia. But today, in this

project, we see once again that Erzurum is the locomotive city not only of the region but also of Turkey.

We have academicians, students, teachers, experts and principals who have worked on this project for months. We are aware of this. I would like to thank them for signing this project and bringing such positive projects to Turkey's agenda. I believe that this project will set an example for the whole of Turkey and will become applicable in all of Turkey. We will receive the fruits of this project over time. This project will contribute to the employment, economy and culture of Erzurum. I would like to thank all our academicians, especially the Rector of Erzurum Technical University, who contributed to the project, and our Directorate of Migration Management. Kind regards...

6. Speech: Assistant Professor Yılmaz KAPLAN

We had a very productive workshop yesterday. It was very valuable work for an academic because we had participants from 47 different institutions. We reached valuable data with the work of 6 reporters. In this workshop, we used the focus group study method as method. This method is an ideal method for discussing social phenomena that are difficult to understand, and migration is one of them, and for gathering information by calling experts. It is also a relatively informal qualitative method. We formed 6 focus groups with 47 participants. You can think of this focus group as big roundtables. We asked three semi-structured simple questions because we wanted to get the opinions and experiences of experts in daily life. These questions were: Could you give us information about the general profile of the immigrants who come into contact with your institution? What are the main problems your institution has in contact with immigrants? What are your recommendations for the next migration project we will develop?

We are trying to develop a common mind here. I am an academic who has been working on immigration since 2006. But the migration we understand changes almost every 2 years. It was often mentioned in the invaluable presentations here. The immigrant profile changes even in our minds. While people with tanned faces came to mind until the Ukraine War, the profile turned into blue eyes after the Ukraine War. When the figure of the immigrant changes, behaviors, and tendencies also change. That's why we tried to develop a common mind in this workshop. Let's make use of this common mind in the projects we will do in Erzurum in the future so that we can produce a real benefit. Let's produce tangible benefits for Erzurum rather than an academic publication. You already see it on the right. In order to develop a common mind in this way, we also published a book as an output of the project.

Common mind focused on two points: How do institutions in Erzurum experience the issue of international (irregular) migration? What kind of problems do they encounter? What can we do to manage international (irregular) migration more effectively? This is our reason for being in this project. How can we manage the phenomenon more effectively? What do these participants expect from us in our next project development? What are the parameters that will be effective in an effective migration project or management? We identified them.

One of the most frequently used expressions by the participants was that we should prevent migration. We would like to prevent immigration. The European Union tried to prevent

it with its enormous infrastructure, bureaucratic and economic power, but failed. Migration is an external shock beyond nation-states, the European Union, and beyond the United Nations. We cannot prevent this shock, but maybe we can manage it. We don't know exactly what it is. We are talking about an ever-changing dynamic phenomenon.

What can we do if we can't prevent it? There is a shocking concept in the concept of irregular migration. The second is the negative perception of irregular migration. The reason for this is that it creates serious administrative stress in the settlements. We also observed this in our participants. Almost all of our participants, especially those who have direct contact with immigrants, are under severe institutional stress. This state of being under stress has both an individual and an institutional dimension. They also have a duty to provide services, and there has been a serious workload increase or confusion about how they will provide this service. This situation is parallel to the rest of the world.

On the other hand, those who will provide services need to know and know the immigrant profile. Who will we serve? What needs do these people have? The participants at the round table emphasized that this should be known. The third point is that since those working in the field of migration act in bureaucratic structures and according to certain legislation, the system of recording, recording and tracking needs to be strengthened. At this point, it was stated by the participants that new mechanisms should be developed.

Another result from the roundtable discussions is full integration. To understand full integration, I want to give the example of Germany. Germany wanted Turkish immigrants in the 1970s and called these immigrants *gastarbeiter*. So guest worker. Germany chose the immigrants it needed from here and placed them in dormitories next to the factories in Germany. And they thought: Let's make use of their workforce, we'll send them back when the time comes. But then it became clear that Turkish, Yugoslav and Italian immigrants were not going anywhere. When this was understood, the German system was culturally stressed or traumatized. They realized that these people were building a new social structure during their 10 years of work. This situation still continues. Turkish people living in Germany are now in the fourth generation. However, the integration of people who went in the 70s in Germany is still being discussed. Because they missed the full integration, homogenized integration that we underlined here. Most of our participants in the workshop underlined this issue. For example, our participant from a specific tax office underlined: "If these people become homogeneous, we will get more denominators and do our job better."

Afterwards, what should be done for a more effective integration was discussed at the roundtable meeting. Here, too, three main headings emerge from the data we collected from the participants. The first is social projects targeting immigrant integration. What should we understand by social projects? The first is the language barrier. We still have the language barrier problem. Secondly, immigrant groups need to gain visibility in society. To put it bluntly, confining immigrants to a ghetto and a neighborhood would do more harm than good. We need to accept living together with these people and produce policies to make these people more visible. The third stage is the development of professional projects.

Secondly, our established bureaucratic structure should benefit from the methods of good governance. Each institution has its own legislation and acts in this way. However, sometimes there may be a gap between these legislations and this gap can cause a problem in the immigration issue. We can understand this as follows: For example, in the EU harmonization process, an office or unit of all institutions was created for harmonization with the EU. We probably need to associate and assimilate all our units with immigration.

The third point, as emphasized by the participants, is that migration management should focus on the local. Local priorities may differ. Erzurum may have different priorities than Adana and Adana may have different priorities than Trabzon. Therefore, migration management should be shaped locally according to local needs. For example, if a city is migrating abroad, there will probably be a labor shortage related to elderly care in the future. Then the training there may be aimed at this service. But if there is a need in certain areas where the industry is intensive and within this industry, the education of immigrants should be channeled to that area. If there is a need for rural development, which is an example in Erzurum, training on agriculture and livestock should be given.

Thus, based on the final report of this workshop, we will be able to put forward more productive projects in the future. This will be possible with you, our esteemed participants. Thank you to all participants.

9. PRESENTATION OF THE PROJECT INTELLECTUAL OUTPUTS

Associate Professor Fatih YILDIRIM

While we were creating the project, we thought about what we should build the inventory on. We are scientists, so we have to build our work on a scientific infrastructure. That's why we used a model developed by Guilford et al., which Holland also benefited from in 1954. Immigration has just become a problem for us, but there was an immigration problem for many years in the USA and Europe. That's why they put forward various models in this regard. We are developing a vocational interest inventory. In fact, what we call interest consists of benefits.

We all have a psychological environment and we create our own interests within this psychological environment. These interests stem from the level of our needs. While some of us cannot meet our physiological needs or our safety needs, some of us can meet our socialization needs. These needs determine our interests. An inventory has been created for general citizens on the models developed in the USA and Europe so far. But many of the general citizens are already either at the level of appreciation and respect, or at the level of self-actualization. So they don't have huge physiological or safety needs. At least they don't have needs they can't meet.

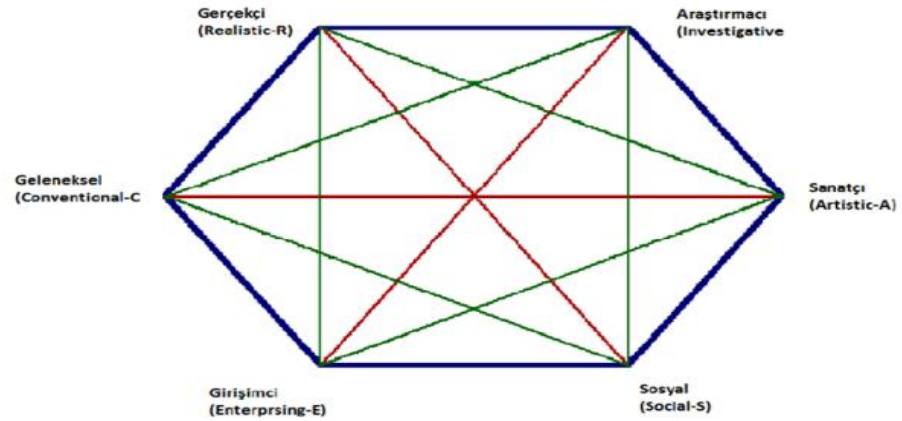
In this sense, Holland established a model of over 1000-1200 employees in the army. We used the calculation system developed by this model and we stated that we would use this model while presenting our project to the EU. We had to make a difference here. What should

this difference be? For the EU to support us, let's use an inventory that has never been used in the world and has not been used yet. While determining his areas of interest, Holland used psychometric features to reveal which jobs people could work according to their personality types.

According to Holland (1997), professional interests can be divided into six content-related categories. Each area of interest defines an ideal-typical pattern of thought and behavior, which is basically defined by the preference for certain classes of professional activity and associated with certain goals and values, self-concepts and problem-solving strategies

Accordingly, professional interests should be understood not only as behavioral tendencies but as an "expression of personality in work, hobbies, leisure activities and preferences" (Holland, 1966, p. 3).

Empirically, Holland bases his interests on a comprehensive factor analysis study of professional interests by Guilford, Christensen, Bond, and Sutton (1954). For their study, the authors first collected 1,000 items from various affinity tests, which were scaled down to 100 and then sent to 1,320 members of the US Air Force for processing. In the analysis of the answers, the common factor for two independent partial samples ($n_1=600$; $n_2=720$) was revealed and Holland (1997) summarized this on the basis of theoretical considerations. Accordingly, he used it as a basis for classifying professional interests. According to him, the following six areas of interest can be distinguished (Bergmann & Eder, 2005):

According to this model, the person is realistic and works in jobs that require coordination and manual dexterity. The person is a researcher, an analytical thinker and wants to do research. The person has artistic interests, is an artistic model, and tries to show himself as more charismatic. The person is social, in need of constant relationships. The person is an entrepreneur, trying to achieve entrepreneurial interests. The person is traditional, dealing with agriculture and land.

Holland creates a star in this model, according to one's inventory. Accordingly, the realistic type and the social type are very far from each other. Realistic types are usually not very social, but the realistic type and the investigative type are very close to each other. A person's personality type can range from realistic to investigative. There is an affinity between the researcher and the artist, but the artist is far from the traditional type. These two types don't even get along. In other words, the personality types of a person who does agriculture and a person who makes art may not be very compatible. That's why everything comes out as needed. We have to canalize people in a career sense. So we have to plan their careers.

While we are doing these studies, some criticisms come. We are not policy makers. We are not sovereign. We are scientists. We can identify the current situation and present reports and suggestions to policy makers. So, do we need to identify the personality types of this group we are working with? Rather than the personality type of the group we are working with, we need a mechanism that can coordinate both the national efficiency and the individual goals of that person as soon as possible.

Both business science and economics are fed by needs. The basis of many sciences is a human need. We asked international economist friends to examine OECD data. Because we do not have to determine personality types like Holland in the group we will work with. At that time, we received the data of the countries we work with in Europe. The countries we work with are not randomly selected countries. As you can see, there are countries from every corner of Europe. We identified the most studied sectors in these countries. Both normal citizens evaluated it in a holistic way. We considered categories such as agriculture, forestry, construction, finance, energy or retail, trade, and repair. By taking the percentages of the sectors in Spain, Greece, Italy, Poland and Turkey, we identified the most studied sectors and developed questions for this.

We had to translate the questions into any language the immigrants spoke. Each country worked within its own borders. It is very important that the group in front of us can understand the questions. Although we have translated it into their language, they have to understand these questions at their level. Therefore, instead of a five-point Likert (I prefer, I'm undecided, I don't prefer), we used a three-point Likert. I prefer is 1 point, I am undecided is 3 points and I prefer is 5 points. 5 questions were asked about each sector in the OECD data.

	Agriculture, Forestry and Fishery	I don't prefer	I'm undecided	I prefer
1	Raising farm animals and fish	1	3	5
2	Growing agricultural or forest products	1	3	5
3	Working in fish farms	1	3	5
4	Working in cattle-sheep breeding or horse breeding	1	3	5
5	Working in farming	1	3	5
	Construction			
6	Working in building construction	1	3	5
7	Working in construction works such as plaster, paint, mold, roof	1	3	5
8	Working in maintenance works of buildings	1	3	5
9	Building walls	1	3	5

10	Working in general construction work	1	3	5
	Finance and Insurance			
11	Working in accounting departments	1	3	5
12	Keeping accounting or paperwork records	1	3	5
13	Making financial or economic analysis	1	3	5
14	Working in units such as box office and cashier	1	3	5
15	Keeping bookkeeping records	1	3	5

For example, a person who answers all questions about agriculture as "I prefer" gets 25 points. Or when you give each of them 1 point, the total score in that sector becomes 5. So we try to make each person star like Holland. In the calculation, we look at the person's star and line up the areas of interest. Accordingly, the government, immigration offices or the private sector can have an idea about which sector the person will work in.

Professional Interest Category	Score
1- Agriculture, Forestry and Fishery	25
2- Construction	23
3-Finance and Insurance	20
4- Information Communication	15
5-Manufacturing	13
6- Other Service Activities	12
7- Energy and Industry	10
8- Professional Support Services	10
9- Scientific Activities	7
10- Public Administration, Defence	6
11-Education	5
12- Health and Social Work	5
13-Estate	5
14- Accommodation and Food Services	5
15- Wholesale-Retail Trade, Shipping	5
16-Art	5

For example, we have the following data about person A: This person has 25 points in agriculture and forestry, so he can do it. He has 23 points in construction, he can do it. And their scores are declining, lower in finance and communication. But this person certainly cannot work in the arts, in total retail. Thus, we collect data about the field in which each person who fills out the pre-application form is talented. At least 100 immigrants were interviewed in each country and an inventory was created with nearly 1000 immigrants. Its validity and reliability were tested. I thank you all and give my best regards.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

KEŞFEDİLEN YAŞAM (INVENTED LIFE) KAPANIŞ ETKİNLİĞİ VE ULUSLARARASI GÖÇ, ENTEGRASYON ve İSTİHDAM ÇALIŞTAYI RAPORU

-invented life-

Erzurum, 2022

Çalıştay Düzenleme Kurulu Başkanı ve Proje Koordinatörü:

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emirhan KULA

Yayına Hazırlayanlar:

Dr. Öğr. Üyesi Burak BAŞKAN

Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz KAPLAN

**KEŞFEDİLEN YAŞAM (INVENTED LIFE) KAPANIŞ ETKİNLİĞİ VE
ULUSLARARASI GÖÇ, ENTEGRASYON ve İSTİHDAM ÇALIŞTAYI
RAPORU**

6-7 Haziran 2022

Erzurum

Uluslararası Göç, Entegrasyon ve İstihdam Çalıştayı, Avrupa Birliği tarafından desteklenen bir
Erasmus+ projesi olan *Invented Life* (Keşfedilen Yaşam)

1. ULUSLARARASI GÖÇ, ENTEGRASYON ve İSTİHDAM ÇALIŞTAYI VE KEŞFEDİLEN YAŞAM PROJESİ KAPANIŞ ETKİNLİĞİ PROGRAMI

6-7 Haziran 2022, Erzurum

6 Haziran 2022, Pazartesi

I. Oturum: 14:00 – 17:00 (ETÜ Yaşam Merkezi VIP Salonu)

- Proje Tanıtımı
- İlgili Kavramların Açıklanması
- Çalışma Gruplarının Oluşturulması
- Yuvarlak Masa Tartışmaları
- Çalıştay I.Oturum Raporunun Takdimi

7 Haziran 2022, Salı

II. Oturum: 10:00 – 12:00

- Kursiyerlerin Mesleki Eğitim Oryantasyon Gezisi (Tekstil kent Erzurum)
- Gezi Raporunun Hazırlanması

Öğlen Arası

III. Oturum: 16:00 (Erzurum Teknik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Prof. Dr. Muammer YAYLALI Konferans Salonu)

- Açılış ve Protokol Konuşmaları
- Çalıştay Sonuç Raporunun Takdimi
- Proje Fikri Çıktılarının Takdimi
 - FÇ1. Invented Life Envanteri
 - FÇ2. Mesleki Olmayan Eğitim Modülü
 - FÇ3. Hayal Ediyorum Belgeseli Gösterimi
- Sığınmacıların Sosyal İçermelerine Yönelik Dil ve Meslek Eğitimi Sertifika Programı

- Kursiyerlerin takdimi
- Kurs bitirme ürünlerinin takdimi
- Kurs bitirme sertifikalarının takdimi

2. ÇALIŞTAYIN AMACI, KAPSAMI VE YÖNTEMİ

Uluslararası Göç, Entegrasyon ve İstihdam Çalıştayı, dünyanın pek çok ülkesinin ve özellikle de Türkiye'nin önemli gündem maddelerinden biri olan uluslararası göç konusuna çözüm odaklı bir yaklaşım geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda 2019 yılından bu yana yürütülmekte olan Keşfedilen Yaşam (*Invented Life*) projesinin kapanış etkinliği olarak da tasarlanmış bu çalıştayda sığınmacıların projenin yürütüldüğü ülkelerde ve Türkiye'de - başta entegrasyon ve istihdam olmak üzere – sorunlarının tespiti ve bu sorunların ortadan kaldırılması için çözüm önerilerinin sunulması, başlıca hedeflerdendir.

Yönetişim tarzının toplumsal sorunların çözümüne yaptığı katkının bilinciyle Erzurum'dan kamu kurumu temsilcileri, akademisyenler ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri yuvarlak masalar etrafında bir araya getirilmişlerdir. Söz konusu kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının ortak noktası ise göç ve sığınmacılar konularıyla doğrudan ya da dolaylı ilişkileridir. Bu kurum ve kuruluşlardan bazıları icra makamı olarak göç alanında görev yapmakta geri kalanları ise göç sürecine çözüm odaklı pratik ya da entelektüel katkılar sunmaktadır.

Uluslararası Göç, Entegrasyon ve İstihdam Çalıştayı, bir nitel veri toplama yöntemi olan 'odak grup görüşmeleri yöntemi' kullanılarak farklı 6 grupta yapılmış yuvarlak masa toplantılarıyla gerçekleştirilmiştir. Odak grup görüşmeleri, küçük grupla/gruplarla moderatör arasında yapılandırılmamış görüşme ve tartışma şeklinde yürütülen ve grup dinamiğinden faydalanma, derinlemesine bilgi toplama ve düşünce üretme biçimleridir. Odak grup toplantılarında grubun/grupların her bir üyesini ilgilendiren bir konuda duygularını, düşüncelerini ve önerilerini anlamak amaçlanmaktadır.

3. ÇALIŞTAY DÜZENLEME KURULU VE ÇALIŞTAY KATILIMCILARI

3.1. Çalıştay Düzenleme Kurulu

Erzurum Teknik Üniversitesi - Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emirhan KULA (Proje Koordinatörü ve Çalıştay Başkanı)

Erzurum Teknik Üniversitesi - Doç. Dr. Fatih YILDIRIM (Üye)

Erzurum Teknik Üniversitesi - Doç Dr. Hüseyin DAŞTAN (Üye)

Erzurum Teknik Üniversitesi - Öğr. Gör. Eren ÖZBEK (Üye)

Erzurum Teknik Üniversitesi - Dr. Öğr. Üyesi Burak BAŞKAN (Üye)

Erzurum Teknik Üniversitesi - Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz KAPLAN (Üye)

Erzurum Bilim ve Sanat Derneği - Murat YAKUT (Üye)

Erzurum Bilim ve Sanat Derneği - Öğr. Gör. Halil Gökhan TAŞ (Üye)

Erzurum İl Göç İdaresi Müdürlüğü - Kenan TOPAL (Üye)

3.2. Çalıştayda Görev Alanlar

Erzurum Teknik Üniversitesi - Arş. Gör. Burcu YAŞAR

Erzurum Teknik Üniversitesi - Arş. Gör. Muhammet MUTLU

Erzurum Teknik Üniversitesi - Arş. Gör. Muhammet Talha AKGÜN

Erzurum Teknik Üniversitesi - Arş. Gör. Rıdvan AKIN

Erzurum Teknik Üniversitesi - Arş. Gör. Sefa ÖZDEMİR

Erzurum Teknik Üniversitesi - Yüksek Lisans Öğr. Osman KIZILER

Erzurum Teknik Üniversitesi - Selimhan NEVRUZOĞLU

3.3. Çalıştay Katılımcıları

Abdulkadir MUTLU - İŞKUR | İl Müdürü

Cemal ALMAZ - Erzurum | İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü | İl Müdürü

Cemil İLBAŞ - Erzurum Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü | İl Müdürü

Haşim ÖZCAN - İl Göç İdaresi | İl Müdürü

Adnan KÜÇÜKALİ - Atatürk Üniversitesi | Öğretim Üyesi

Recep KÜÇÜKECE - Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı | Bölge Müdürü

Selçuk YILDIZ - Erzurum Barosu | Avukat

Umut BOZAVLI – TEDAŞ-ARAS | Bölge Müdürü

Oktay AYATAY - Erzurum Orman Bölge Müdürlüğü | Bölge Müdürü

Selçuk YILDIZ - Erzurum Barosu | Avukat

Salih AVCI - Atatürk Üniversitesi | Öğretim Üyesi

Yunus DEMİR - Göç İdaresi Başkanlığı | Eğitim Daire Başkanı

Sait AKSOY - Deniz Feneri Derneği

Hande ASLIHAN – Yeşilay | Yeşilay Danışmanlık Merkezi Sosyal Hizmet Uzmanı

Mehtap YARDIMCI - Yeşilay | Önleyici Ve Koruyucu Hizmetler Saha Çalışanı

Sibel KARS - İpekyolu SİFED | Genel Sekreter

Recep AKGÜL - Erzurum Harp Malulü Gaziler Şehit Dul ve Yetimleri Derneği | Başkan

Salih MESCI - Muharip Gazi ve Şehitler Derneği | Dernek Başkanı

Fatih DERELİ - TRKAV Başkanı

Hakan AKBABA - Doğu Anadolu Sivil Toplum rgtleri Birliği Başkanı

Dr. Erdal DAşCI - Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü | Müdür Yardımcısı

Yaşar KARAGÖZ - DSİ 8.Bölge Müdürlüğü | Müdür Yrd.

Handan GüNEş - Erzurum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü | Müdür Yrd.

Nimet YAZICI - Erzurum evre, şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müd. | şube Müdürü

Gökhan DEMİRCİ - Yakutiye Ziraat Odası Başkanlığı | Genel Sekreter

İhsan DOğAN - Erzurum Devlet Tiyatrosu | Müdür Yardımcısı

Halis YILDIRIM - Erzurum SGK İl Müdürlüğü | Merkez Müdür Yrd. V.

şeyda şAHİN - KUDAKA | Yatırım Destek Ofisi Uzmanı

Mesut TURGUT – TKDK | İletişim Uzmanı

Kenan TOPAL - Erzurum İl Göç İdaresi Müd. | Uyum ve İletişim alışma Grup Başkanı

Yunus YEşİLYURT - DDY Erzurum | İşletme Müdürü

Hüseyin ACAR - Erzurum İl Sağlık Müdürlüğü | Toplum Sağlığı Birim Sorumlusu

zkan YETKİN - Yakutiye İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü | Proje Koordinatörü

Nurseda YILMAZ - Erzurum Ticaret Borsası | Akreditasyon, Proje Geliştirme, Laboratuvar ve Dış ilişkiler

Fırat TURAN - İller Bankası | Teknik Uzman

Ahmet Hilmi COşKUN - Erzurum Gümrük Müdürlüğü | Muhafaza Memuru

Emre AYDOğAN - Erzurum Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü | şehir Plancısı

Orhan TARAKçIOğLU - Tortum Belediyesi | İnsan Kaynakları Müdürü

Samet KOCABAş - TÜİK

Metin İşCI - İl Göç İdaresi | Uzman Yardımcısı

Ahmet Samet AYTAN - Tortum İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü | Ziraat Müh.

4. KEŞFEDİLEN YAŞAM PROJE TAKDİMİ

4.1. Proje Başlığı

2019-1-TR01-KA202-076861

DEVELOPMENT OF A NEW LIFE EXPECTANCY AND INTEREST INVENTORY FOR REFUGEES: A MULTI-CULTURAL AND MULTIDIMENSIONAL PERSPECTIVE

4.2. Projenin Amacı: Proje, dil, din ve ırk ayrımı gözetmeksizin, herhangi bir sebeple öz yurdunu terk etmek zorunda kalmış insanların, sığındıkları ülkelerde başka amaçlar için geliştirilmiş adaptasyon uygulamaları ile sosyal ve mesleki hayata uyum sağlamalarının mümkün olamayacağından hareketle; çok kültürlü ve çok boyutlu bir yeni yaşam beklenti ve ilgi envanteri geliştirmektedir.

Bu projenin sığınmacılar ve ilgili kamu kurumları için iki temel amacı bulunmaktadır: Sığınmacılar için yeni yaşam beklentileri ve ilgi alanları aracılığıyla, yaşamak ve geçim kaynaklarını inşa etmek için haklarını savunarak ülkelerini terk etmek zorunda kalan bu insanların sosyal içermesini teşvik etmektir. İlgili kamu kurumları için ise, proje kapsamında oluşturulacak envanterin bir ön kayıt formu olarak kullanarak, bireylerin kişisel özellikleri hakkında on farklı kategoride bilgi sağlaması amaçlanmaktadır.

4.3. Projenin Faaliyetleri

Proje hedeflerine ulaşmak için, sığınmacıların entegrasyonunu teşvik eden toplum odaklı ve bireysel faaliyetler gerçekleştirilecektir. Proje süresinde gerçekleştirilecek çalıştaylar sırasında bir ön test geliştirilecektir. Bu sayede sığınmacılara ilişkin konuların ele alınmasını sağlayacak “Keşfedilen Yaşam Envanteri” tasarlanacaktır. Sığınmacıların yaşam beklentileri ve gelecek planlarını etkileyen sosyal, eğitimsel ve mesleki parametrelerin yer alacağı bu envanter projenin temelini oluşturacaktır.

Envanter sonuçlarına göre sığınmacılar mesleki ve/veya mesleki olmayan eğitimlere dâhil edilecektir. Böylece sığınmacılar kendilerine uygun mesleki becerilere veya mesleki eğitime sahip olmaları durumunda doğrudan işgücü piyasasına yönelebilecekler. İhtiyaç duyulanlara ise kendi alanlarında ileri eğitimler önerilebilecektir.

Proje, sığınmacıların eğitilmiş, kalifiye iş gücü olarak işgücü piyasasına dâhil edilmesini desteklemeye devam edecek ve böylece ev sahibi ülkeler için sosyal entegrasyonlarının çok daha hızlı olmasını sağlayacaktır.

4.4. Projenin Fikri Çıktıları:

- Yeni Yaşam Beklenti ve İlgi Envanteri (*Invented Life Inventory*)
- Mesleki Olmayan Eğitim Modülü (*Non-Vocational Education Module*)
- Hayal ediyorum. Arzu Ediyorum: Kısa Belgesel (*I Dream. I Desire: A Short Documentary*)

Fikri Çıktı 1: Keşfedilen Yaşam Envanterinin Geliştirilmesi

Keşfedilmiş Yaşam Projesi; seçilen proje bölgelerinde (Türkiye, İtalya, Yunanistan, İspanya ve Polonya) hedef grup olan mültecilerin dil, mesleki/mesleki olmayan beceriler ve sosyal uyum sorunlarına proje alanlarındaki ev sahibi vatandaşlarla birlikte çözüm bulmayı amaçlamaktadır. Bu amaca ulaşmak için mültecilerin entegrasyonunu teşvik eden, toplum odaklı ve bireysel temelli faaliyetler yürütülecektir. Periyodik çalıştaylar sırasında bir ön test geliştirerek, göçmenlerle ilgili sorunları ele alan yepyeni bir sosyal araç tasarlanacaktır. Mültecilerin yaşam beklentilerini ve gelecek planlarını etkileyen sosyal, eğitimsel ve mesleki parametreleri ele alan Invented Life Inventory (ILI) adlı envanter bu projenin kalbini oluşturacaktır. Proje, mültecilerin yalnızca uzun vadede yaşam beklentilerini değil, aynı zamanda mesleki ve/veya mesleki olmayan becerilerini belirleyerek işgücü piyasasına dâhil olmalarını sağlayarak sosyal uyumu ve entegrasyonu teşvik etmektedir.

Fikri Çıktı 2: Hayal ediyorum. İstiyorum: Kısa Belgesel

Mülteciler aynı kimlik altında farklı trajedilerle karşılaşmış insanlardır. “*Hayal ediyorum. İstiyorum.*” Edimsel bir belgesel olacaktır. Edimsel belgeseller, öznenin deneyimlerini vurgulamak ve dünyaya duygusal bir tepki vermek için kullanılan stillerin deneysel bir birleşimidir. Genellikle kişisel meseleleri veya daha büyük siyasi veya tarihsel meselelerle yan yana gelen deneyimleri birbirine bağlarlar. Edimsel belgeseller, film yapımcısının konuyla kendi ilişkisini vurgularlar. “*Hayal ediyorum. İstiyorum.*” uluslararası kısa film/belgesel yarışmalarına başvurmak için maksimum 10 dakika olarak tasarlanmıştır. Bu belgeselde yapımcılar sadece mültecilerdir. Onlar yalnızca hayallerini ve isteklerini ifade ederlerken proje çalışanları ise yalnızca kamerayı tutacaktır.

Fikri Çıktı 3: Mesleki Olmayan Eğitim Modülünün Geliştirilmesi

Bu eğitim programı, mültecilerin sosyal dışlanmasını ortadan kaldırmak için bir sosyal içerme aracı olarak kullanılacaktır. Mültecilerin ev sahibi ülkelerdeki işlerine ulaşmaları ve istihdam edilebilirliklerinin yanı sıra sosyal, kültürel hayata ve işgücü piyasasına uyumlarını kolaylaştırmaları sağlanacaktır. Ev sahibi ülke vatandaşlarının aynı zamanda bu eğitime katılacak olması, mültecilerin sosyal ve kültürel hayata uyumlarını pekiştirecektir. Bu yenilikçi eğitim programı, mültecilere (yoğun göç alan ülkelerde) oryantasyon eğitimi vermek zorunda olan ev sahibi ülkelerin etkin öğrenme araçlarıyla çalışmalarını kolaylaştıracak ve eğitimin etkinliğini sağlayacaktır.

4.5. Projenin Süresi ve Bütçesi: 36 Ay / 240,049 Avro.

4.6. Proje Ortakları:

- Erzurum Teknik Üniversitesi, Türkiye (Koordinatör)
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi, Türkiye
- Erzurum Bilim ve Sanat Derneği, Türkiye
- *Associazione Popoli Insieme*, İtalya
- *Fundacion Red Íncola*, İspanya
- *University of Macedonia*, Yunanistan
- *The Academy of Business and Health Sciences*, Polonya

5. SUNUŞ (6 HAZİRAN 2022)

1. Konuşma: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emirhan KULA | Proje Koordinatörü

2019 yılında Türkiye’den 3 ortakla birlikte Avrupa Birliği kapsamında bir sığınmacılar projesi hazırladık. Bu projede Erzurum Teknik Üniversitesi bu projede koordinatörlük görevini üstlenen kurum olmuştur. Daha sonra projeye Erzurum İl Göç İdaresi de dâhil olmuştur.

2019 yılı göç uyum yılı olarak belirlenmişti. Bu noktadan hareketle Türkiye’ye göç edenlerin uyumu konusunda eksikliklerinin neler olduğunu tespit etmeye çalıştık. Tespit edilen eksiklikler konusunda neler yapılabileceğini proje ortaklarımızla birlikte istişare ettik. Bu çerçevede Türkiye’deki sığınmacılarla ilgili bir envanter geliştirmenin faydalı olacağı sonucuna vardık. Erzurum’da 20 tane Afgan ve Suriyeli sığınmacıya terzilik eğitimi verdik.

Projemiz, otuz altıncı ayna ulaştığında bitmiş olacaktır. Projenin kapanış etkinliğini ise iki gün sürecek bir çalıştay şeklinde organize ettik. Göç meselesinin bütün kamu kurumlarını ve sivil toplum kuruluşlarını ilgilendiren bir yönü olduğu bir gerçek. Bu çerçevede sığınmacılar bir taraftan kamu kurumlarının sorumluluk sahasında, diğer taraftan ise sivil toplum kuruluşlarının göçle ilgili sorunların çözümü için önemli çalışmaları var.

Uluslararası Göç, Entegrasyon ve İstihdam Çalıştayı, hem kamu kurumlarından hem de sivil toplum kuruluşlarından farklı paydaşları bir araya getirerek uluslararası göçle ilgili sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin ortaya konması açısından oldukça önemli bir rol oynayacaktır.

2. Konuşma: Prof. Dr. Murat KÜÇÜKÜĞURLU | Erzurum Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Eylül 2019’da bu projenin açılış etkinliğini düzenlemiştik. Bugün ise kapanış etkinliğinde beraberiz. Göç konusunda özellikle ciddi sorunlar yaşayan AB üyesi ülkelerle birlikte yürütülen bu proje Türkiye’de de Erzurum Teknik Üniversitesi koordinatörlüğünde İl Göç İdaresi ile birlikte yürütülmektedir.

Göç, günümüz dünyasında önemli problemlerden biridir. Türkiye de barındırdığı milyonlarca sığınmacıyla bu problemin tam merkezinde yer almaktadır. Göç problemi siyaseten toplumun her kesimi tarafından tartışılan bir konudur. Bu konuda zaman zaman duygusal yorumlar da yapılmaktadır. Bu projede ise devleti yönetenler için bir alt yapı, yani bir envanter hazırlanmıştır. Proje, ilgili karar alıcıların faydalanabileceği önemli veriler ortaya koymaktadır. Umarım ilgili kurumlar tarafından bu projede elde edilen veriler kullanılır ve bu proje doğru göç politikaların uygulanmasına vesile olur.

3. Konuşma: Doç. Dr. Hüseyin DAŞTAN

Çalıştaydaki temel felsefemiz, uluslararası göç gibi temel bir soruna gözle görülür katkılar sunmaktır. Uluslararası göç mevzusu bütün dünyanın gündeminde yer alan bir konu ve bir süre daha dünya gündeminin en önemli konusu olmaya devam edecek. Göç konusu, Türkiye’de de özellikle sıcak konuların başında gelmektedir. Avrupa Birliği, kendi hukuksal mevzuatı içinde düzensiz göç açısından yasalarının yeterli olmadığını fakında. Böylece yeni duruma uyum sağlanabilecek yeni yasal mevzuata ihtiyaç duyulduğu ortaya çıktı.

Bu noktadan hareketle bu çalıştayın ana maddeleri; göç, entegrasyon, istihdam. Proje kapsamında göçün istihdam ayağıyla ilgili bir takım çalışmalar yapıldı. Sığınmacılara yönelik bir envanter hazırlandı. Sığınmacı kadınlara terzilik kursu verildi. Entegrasyon da istihdam konusuyla doğrudan bağlantılı bir konu.

Bugün yapacağımız çalıştayda sığınmacıların istihdam ve entegrasyon sorunlarının tartışılması oldukça önemli. Buradan hareketle hem bireysel fikirlerinizi hem de kurumsal fikirlerinizi masadaki röportör arkadaşlara aktarmanızı rica ediyoruz. Sizler uygulamacı olarak daha deneyimli olabilirsiniz. Belki de burada pratikte daha çok odaklanmamız gereken noktalar ortaya çıkacaktır. Alabildiğine özgür bir şekilde “Uluslararası göç bize ne getiriyor?” konusunu konuşacağız. Kişisel tecrübelerinizi de paylaşmanızı istiyoruz. Biz ifadeden daha fazlasını alıyoruz. Bir gerçeklik var. Biz bu gerçeklik karşısında nasıl bir yol haritası izleyeceğiz. Onu belirleyemeye ihtiyacımız var.

6. ÇALIŞTAY ÇIKTILARI

Uluslararası Göç, Entegrasyon ve İstihdam Çalıştayı’nın hedef kitlesi Erzurum’da yer alan kamu kurumları, akademisyenler ve sivil toplum kuruluşlarıdır. Çalıştayda temel hedef, uluslararası göç ve sığınmacıların karşı karşıya kaldığı entegrasyon, istihdam ve ayrımcılık konularında ortak bir aklın oluşturulabilmesidir. Çalıştayda 35 kurumdan katılımcı yer almıştır. Yöntem olarak odak grubu çalışmasının belirlendiği çalıştayda 6 odak grubu ile yarı yapılandırılmış sorular etrafında yuvarlak masa tartışmaları gerçekleştirilmiştir.

Odak grup çalışmasında yer alan yarı yapılandırılmış sorular şunlardır:

1. Kurumunuzla temas kuran göçmenlerin genel profili hakkında bilgi verir misiniz? (Cinsiyet, yaş aralığı, Türkçe seviyesi, tabiiyeti vb.)
2. Kurumunuzun göçmenlerle temasında yaşadığı temel sorunlar nelerdir?
3. Geliştireceğimiz bir sonraki göç projesi için bizlere tavsiyeleriniz nelerdir?

Böylece çalıştayda ortaya konan yönetim modeli, iki temel noktayı açıklığa kavuşturmayı amaçlamıştır: Uluslararası (düzensiz) göç meselesini Erzurum’daki kurumlar nasıl tecrübe ediyorlar? Ne tür sorunlarla karşılaşıyorlar? Uluslararası (düzensiz) göçün daha etkin yönetilmesi için neler yapılabilir? Bu noktada katılımcı kurum ve kuruluşların çözüm önerilerini ortaya koyması önemlidir.

Çalıştayda ortaya çıkan başlıca sorunlu alanlar şunlardır:

- Ülkenin göçmen politikasının fikir olarak doğrudur, fakat göçmenlerin sayısal olarak artması sonucunda göç politikası uygulamaları yetersiz kalmaktadır.
- Temel ihtiyaçlarını gidermek yani hayatta kalmak için iş bulmaya çalışan göçmenler, kendi örf, adet, geleneklerini kısaca yaşam biçimlerini, bulundukları ülkeye uygulamaya çalışmaktadır. Bu, mevcut ülke vatandaşları tarafından hoş görülme-yen bir durumdur ve uzun vadede önüne geçilmesi zor olan problemleri getirmesi olasıdır. Özellikle, farklı bir hedef ülkeye gidecek olanların, dil

öğrenme konusundaki isteksizlikleri ve transit ülkenin dilini bilmemeleri, iletişim açısından birçok probleme yol açmaktadır.

- Yaşama arzusu ve hedeflerini gerçekleştirme hırısı, suç işleme ihtimallerini artırmıştır. Kaçakçılık, gasp vb. faaliyetler sonucu ceza kesilmesi halinde, kimlikleri olmadığı ve adresleri bilinmediği için tahsilat konusunda problem yaşanmaktadır. Sınır dışı edilen göçmenlerden borcu olanların borçları ile kendisine ulaşamayanların borçları, 5 yıl sonra zamanaşımına uğrayana kadar ilgilileri çok uğraştırmakta olup bir iş stresi oluşturmaktadır.
- Çalışma muafiyeti veya pasaport gibi resmi belgelere sahip olanlar için sıkıntı yokken, vatansız olarak nitelendiren kayıt altında olmayan göçmenler için genel sağlık sigortasına ilişkin sıkıntılar bulunmaktadır. Çalışma izini olmayan bireylerin yakalanması durumunda kimliği olup olmadığına bakılmaksızın SGK sigortalarını yapmakta işverene cezai işlem uygulanmaktadır. Denetimler sonucunda yakalanan ve işveren tarafından bildirilmeyen resmi bir belgesi olmayan bireyler için isimsiz tahakkuk yapılmaktadır.
- Sağlık konusunda; büyük şehirlerdeki sağlık kuruluşlarındaki yoğunluk, çalışanların iş yükünü ve stresini artırmaktadır. Gelen sığınmacıların, aşılarının kontrol edilmemesi, medikal durumları hakkında bilgi edinilmemesi gibi problemler, toplum bağışıklığı için bir risk unsuru olabilir.
- Sığınmacıların kayıtsız ve sigortasız olarak istihdamı yaygınlaşmakta, bunun sonucu olarak Türk vatandaşlarının istihdam oranları düşmektedir. Bu durum Türk vatandaşlarının göç etmek durumunda kalmasına sebep olmaktadır.
- Sığınmacıların özellikle gıda üretimi alanında kayıtsız bir şekilde kötü koşullarda çalıştırılması halk sağlığını olumsuz etkilediği belirtildi.
- Ülke halkında sığınmacılar konusunda bir bıkkınlık vardır. Özellikle Suriye için başlatılan yardım kampanyalarına insanların destek vermek istemediği, sığınmacılara yapılan yardımların artık insanlardan tepki çektiği ve insanlardaki hümanist anlayışın kaybedilmeye başlandığı görülmektedir. Hatta Türk vatandaşlarında artık dezavantajlı olanların sığınmacılar değil de yerel halk olduğu düşüncesi yaygınlaşmaya başlamıştır.

Yapılan yuvarlak masa tartışmaları sırasında bütün katılımcılar düzensiz göçün Türkiye için bir kitlesel dışsal şok yarattığı konusunda hemfikir olmuşlardır. Yerleşik sistemler beklenmedik hızlı ve kitlesel insan akını karşısında yönetsel strese girmektedir. Erzurum’da özellikle göçmenlerle direkt temas kuran kurumların da söz konusu yönetsel stresi tecrübe ettiği saptanmıştır.

Diğer taraftan düzensiz göçmen (sığınmacı) kitlesinin temel özelliklerinin tanınmasına ihtiyaç duyulduğu ortadadır. Özellikle kamu kurumları, hizmet verecekleri kitleyi tanıma ihtiyacı hissetmektedirler. Bunun için etkili bir kayıt altına alma ve takip sistemi geliştirilmelidir. Bürokrasinin işleyişi ve verilen hizmetin olumlu çıktılara dönüşebilmesi için göçmenlerin kayıt altında olması ve takip edilmesi gereklidir.

Sığınmacıların sisteme tam entegrasyonu hayati bir önem taşımaktadır. Çalıştayda yer alan tüm kamu kurumu ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri, sığınmacıların Türk toplumuna her yönüyle entegre olmalarının çok önemli bir gereklilik olduğunu düşünmektedirler.

Daha etkin bir entegrasyon için neler yapılabileceği en çok üzerinde durulan konulardan biridir. Bunun için sığınmacı entegrasyonunu hedefleyen sosyal projelerin hayata geçirilmesi, dil bariyerinin ortadan kaldırılması, sığınmacı grupların toplum içerisinde daha görünür kılınması ve meslek/istihdam merkezli projelerin ortaya konması gerekmektedir.

Türkiye'nin yerleşik bürokratik yapısı, pro-aktif bir şekilde daha etkili iyi yönetim yöntemlerinden yararlanmalıdır. Bürokratik sistem göç konusunda kurumların daha iyi iletişim kurmasına ve daha hızlı veri paylaşımına olanak verecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Farklı kurum mevzuatları arasında göçün yönetimini zorlaştıran farklılıkların giderilmesi hayati bir öneme sahiptir. Türkiye'nin her şehrinin göç deneyimi birbirinden farklıdır. Dolayısıyla göçün yerel odaklı yönetimi gerçekleştirilmelidir. Yerel önceliklere göre yerel halk ile sığınmacılar arasında simbiyotik bir ilişki biçimi daha kolay kurulabilir. Özellikle iş gücü ihtiyacının olduğu sektörlerde sığınmacılar tamamlayıcı bir rol üstlenebilirler.

7. KURSIYERLERİN MESLEKİ EĞİTİM VE ORYANTASYON GEZİSİ

Invented Life projesi kapsamında kursiyer sığınmacılara yönelik olarak Tekstilkent'in de yer aldığı Organize Sanayi Bölgesi'ne 7 Haziran 2022 tarihinde mesleki eğitim ve oryantasyon gezisi düzenlenmiştir. Gezi sırasında ziyaret edilen Yavuz Tekstil İstanbul merkezli olup İstanbul, Erzurum ve Safranbolu'daki üç tesisi ile denim ve dış giyim alanlarında uluslararası olarak tanınmış markalara hizmet veren Taha Grup içerisindeki bir konfeksiyon üretim şirkettir. Tesislerin her biri en son dikim teknikleri ile lüks moda denim ve dış giyim üretiminde özen gerektiren özel yapım hazır giyim ürünleri imal etmektedir. Erzurum'da faaliyet gösteren fabrika, bugün mevcut 700 personel ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yavuz Tekstil fabrikasında gerçekleştirilen gezinin akışı şu şekilde olmuştur:

- Kumaş depo alanında fabrikaya yurt dışından gelen kumaşlar kursiyerler tarafından incelenmiştir. Bu alanda kumaşlar, kumaş kontrol cihazları ile kontrol edilerek kesimhane alanına gönderilmektedir.
- Kesimhane alanında kumaşlar kumaş serim makinelerinde pastal işlemi denilen katlı serimler ile dizilmekte ve daha sonra operasyona uygun kesim gerçekleştirilmektedir. Bu kesim, operasyona göre *cutter* veya el motoru kesimi şeklinde olabilmektedir. Kursiyerler burada her iki kesim tekniği ile ilgili detaylı bilgi edinmiştir.
- Kesimi gerçekleşen kumaşlar *meto* isimli beden ayırma işleminden geçerek üretime hazır hale gelmektedir. Üretim alanında ise kesilen kumaşlar bedenlerine ayrılarak modele uygun bir şekilde dikim talimatındaki talimatlara uygun şekilde dikimi sağlanmaktadır. Üretim anında kalite ve güvence departmanı aracılığıyla sürekli olarak maksimum adet maksimum kalite ilkesi

takip edilerek üretim gerçekleştirilmektedir. Kursiyerler üretim alanının işleyişini yakından görme fırsatı bulmuşlar ve üretimde görev alan çalışanlarla doğrudan diyalog kurarak üretim sürecini detaylı bir şekilde tanıma fırsatı bulmuşlardır.

- Dikimi tamamlanan ürünler İstanbul fabrikaya gönderilerek yıkama, son kalite kontrol, son ütü ve son paket gibi işlemlerini tamamlayarak müşteriye iletilmektedir. Kursiyerler burada üretilen ürünlerin hangi pazarlara ve ne şekilde ulaştırılabileceği konusunda bilgilendirilmiş, tekstil sektöründe hedef kitle belirleme konusunda detaylı bilgiye sahip olmuştur.
- Mesleki eğitim ve oryantasyon gezisinin sonunda ise kursiyer sığınmacılarla gezinin bir değerlendirmesi yapılmış ve her bir kursiyer sektördeki iş imkanları konusunda bilgilendirilmiştir.

8. SUNUŞ (7 HAZİRAN 2022)

1. Konuşma: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emirhan KULA | Proje Koordinatörü

Biz tam 36 aydır sağ tarafta gördüğünüz hanımefendiler ve aileleriyle bir proje yürütüyoruz. Bu kapsamda Erzurum'da ikamet eden 100'ün üzerinde aileyle mülakatlar yaptık. Öncelikle gelecek beklentilerini sorduk. Sonra mesleki anlamda yetenekleri ve beklentilerini sorduk. Proje faaliyetleri kapsamında yeni yaşama adapte olabilmeleri için bir sosyal uyum modülü gerçekleştirdik. Bir belgesel çekimi yaptık. Bu belgeselin çekimleri 5 farklı ülkede gerçekleşti.

En önemli proje çıktısı olan Keşfedilen Yaşam Envanteri (KYE), ilgili bakanlıklarımızın uygun görmesi ve kullanılması halinde, bir ilk kayıt ve ilk müracaat formu olacaktır. Bu form, hangi uyruktan olursa olsun, sığınmacılar tarafından doldurulduktan sonra sığınmacının mesleki yeterliliği hakkında ilgili kurumlara bir fikir verecektir. Bu form 12 dilde kullanılabilecek. Kişinin kendi beyanından ya da geçmişte ülkesindeki deneyimlerinden bağımsız olarak bir bilgi verecektir. “Bu kişinin tarıma meyili vardır” ya da “Bu kişi inşaat sektöründe çalışabilir” gibi bir fikir verecektir. Umut ediyoruz ki elde edilen bu akademik çıktılar hem akademik camia hem de idari kurumlarımız için hayırlara vesile olur.

Ben burada öncelikle proje ekibimizde yer alan tüm hocalarıma şükranlarımı sunuyorum. Suriyeli ve Afgan bu güzel insanların ailelerine çok teşekkür ediyorum. Çünkü pandemi koşullarında bu insanları aileleriyle, çocuklarıyla üniversitemizde misafir ettik. Geldiler, bizi kırmadılar. Bu son etkinliğimizde Erzurum İl Göç İdaresine ve tüm personeline çok teşekkür ediyorum. Projemize sessiz ortak olarak dâhil oldular. Gerçekten onur verdiler.

Son olarak dışarıda sergide de görebileceğiniz gibi sığınmacı hanımefendilerin diktığı kıyafetlerle bir sergi yaptık. Bu ortamı bize sağlayan Erzurum Olgunlaşma Enstitüsü İl Müdürü Fatma Taşbaşı hocama ve Olgunlaşma Enstitüsü'nün tüm çalışanlarına teşekkür ederim.

Son olarak Sayın Rektör Hocama destekleri için teşekkür ederim. Hocam gerçekten yöneticilik görevleri yanında bir takım arkadaşı gibi gece e-postalarımıza geri dönerek, faaliyet döneminde zaman zaman olmayacak isteklerimizi yerine getirerek bugünlere gelmemize vesile oldular. Katılımlarınızdan dolayı hepinize çok teşekkür ederim, saygılar sunarım.

2. Konuşma: Yunus DEMİR | Erzurum İl Göç İdaresi Başkanlığı Eğitim Daire Başkanı

Göç hep vardı. İnsanlık tarihi boyunca vardı. Taş kalpliler anlamaz. Göç hep acıydı, hep hüznüydü, hep ağıtlar yaktırdı, şiirler yazdırdı. Ve ilk kez, güya medeniyetin en gelişmiş olduğu bir çağda tarihin hiç görmediği kadar büyük ve küresel bir krize dönüştü. Göç yollarının taşlarını Batı emperyalizmi döşedi. Ama kriz başlayınca da ilk kaçanlar onlar oldu. Botların kurşunlandığını mı görmedik? Sahile vuran bebek cesetlerini mi görmedik? İnsanların çırılçıplak soyulup ölsünler diye Meriç Nehri'ne bırakılmasını mı görmedik? Limanlara yanaştırılmayıp Akdeniz'de serseri mayın gibi gezen göçmen teknelerini mi görmedik? Batılı gazeteci kadınların bile mülteci kadın tekmelediği mi görmedik? Hepsini gördük. Batı o süslü medeniyet maskesini göç meselesinde çıkarmıştır. Tıpkı terörde, uyuşturucuda, salgında çıkardığı gibi. Yıllarca bize insan hakları üzerinden ayar üstüne ayar vermeye çalışanların maskesinin altında neler olduğunu en son göç meselesinde gördük. Ukrayna konusundaki ikircikli tavırlarıyla gördük.

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiseri, daha 6 Mart'ta Ukrayna'dan komşu ülkelere henüz 1.5 milyon mültecinin göç etme ihtimali varken "2. Dünya Savaşı'ndan bu yana Avrupa'nın en hızlı büyüyen mülteci krizi" ifadesini kullanmıştır. Şu an bu sayı yaklaşık 6 milyon civarındadır. Ukrayna içinde yer değiştirenlerle birlikte bu sayı 10 milyon olmuştur. Gelenler açık tenli, sarışın, mavi gözlü olunca hoşgörü ve hassasiyet ortaya çıkmıştır. İşte maskenin altındaki yüz budur. 11 yıldır bu ülkenin göç yönetimine, göç politikasına, buradaki arkadaşlarıma emeğine, göç yollarında mağdur olan bu insanlara söz edenler farklı menfaatleri için bu meseleyi tahrik etmeye çalışanlar bu çelişkiyi neden görmezler, bilmiyoruz.

Hayatında bir sınıra gitmemiş, bir sınır güvenlik sistemini incelememiş, bir tane geri gönderme merkezi ziyareti yapmamış, bir tane göç mevzuatı okumamış, göçle ilgisi sadece sokakta gördüğü iki göçmenden ibaret olanlar, onların da statüsünden haberdar olmayanlar, göç yönetimimizin farkında olmamaktadırlar. Ne yazık ki bunları yapanların hiçbir sorumluluğu yoktur. Söyleyip geçiyorlar.

Göçü yönetirken bizim düzensiz göç strateji belgemiz var, uyum strateji belgemiz var. Göç politikaları kurulumuz var. Yoğun bir şekilde çalışan göç başkanlığımız var. Geri gönderme merkezlerimiz, işlem tesis ettiğimiz mevzuatımız, kısacası göçü yönetmek için her şeyimiz var. 9 yıllık genç bir kurumdan bahsediyoruz. Bu 9 yılda binlerce göç uzmanı, personeli, polisi, jandarması, askeriyle operasyon içinde hep birlikte ortaya koyulan büyük bir emek var. Dünya tarihinin en büyük göç mücadelesini yapıyoruz. Sınır yönetimiyle, entegre sınır güvenlik sistemleriyle, kuş uçmaz kervan geçmez yerlerde inşaatlar yapıyoruz.

Gecesini gündüzüne katıp Türkiye'nin bu büyük meselesini sırtlayan bütün mesai arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Siz işinizi iyi yapıyorsunuz, hem de en iyisini yapıyorsunuz. Bu duygu ve düşüncelerle çalıştayımızın hayırlara vesile olmasını umuyor, projede paydaş olduğumuz Erzurum Teknik Üniversitesi, Erzurum Büyükşehir Belediyesi, Olgunlaşma Enstitüsü'ne teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

3. Konuşma: Hüseyin KOCA | Erzurum Büyükşehir Belediyesi Başkan Danışmanı

Bizler Erzurum Büyükşehir Belediyesi olarak 2015 yılında göç, göçmen ve mülteciler konusunda Brüksel’de bir toplantıya katıldık. Yine yurtiçinde, Şanlıurfa’da, göçmenlerin en çok olduğu şehirde, göçmelerle ilgili toplantılara katıldık. Biz yerel yönetimler olarak çoğu zaman uluslararası ilişkilerde küresel bir aktör olmaya çalıştık. Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Mehmet Sekmen beyin vizyonu ile birlikte bunu başardık. Çünkü artık dünyada şehirler yarışıyor, ülkeler yarışıyor.

İnsanlık tarihinin başlangıcından bu yana süregelen bir göç olgusu var. Göçü sosyolojik olarak tarif ederken sürekli şu tanım yapılır. İnsanların sosyal, ekonomik, kültürel, iklim ve coğrafi şartlardan dolayı bir yerden başka yere gitmeleridir. Zaman geçtikçe ve dünya değiştikçe göçün sebepleri de değişmeye başlamıştır. Önceleri iyi yaşam şartları, iş ve aş olanakları, gelecek kaygısı gibi sebeplerin teşvik ettiği göç, artık insanların hayata tutunabilmek ve hayatta kalabilmek için ortaya çıkan bir olgu haline gelmiştir.

Hepinizin de bildiği gibi üzerinde bulunduğumuz coğrafya, adeta ateş çemberine dönüşmektedir. Çevremizdeki ülkelerde savaş, kargaşa ve kaos kol gezmektedir. Özellikle terör örgütlerinin baskıları nedeniyle yerinden ayrılmak zorunda kalan milyonlarca insan yasal yollardan olduğu kadar yasadışı yollardan da ülkemize sığınmaktadır. Biz tarihimizin hiçbir döneminde kapılarımıza kadar gelmiş olan hiç kimseyi geri göndermiş bir millet değiliz. Bizim ruh ve inanç kökümüzde el açanın elinden tutmak, sığınana sahip çıkmak ve onu korumak vardır. Bu anlayış, mensubu olduğumuz İslam medeniyetinde tarifini net olarak bulmaktadır.

Elbette kimse vatanından ayrı kalmayı, yersiz yurtsuz olmayı istemez. Maalesef dünyayı yeniden dizayn etmeye çalışan küresel güçler milyonlarca insanı yerinden etmiştir. İnsan ticareti hız kazanmış, insanlar genç yaşlı çoluk çocuk demeden ülkelerini terk etmek zorunda kalmış ve ölümle karşı karşıya kalmışlardır. Türkiye dışında sığınmacılar için seferber olan , onların her türlü ihtiyacını karşılayan başka bir ülke yoktur. Türkiye bunu başarmıştır, çünkü bu ülke tarih boyunca hep mazlumların sığınağı olmuştur. Bizim mayamızda ve meşrebimizde mazluma kardeş olmak vardır. Bu en çok da İslam’la şereflenmiş aziz milletimize yakışmıştır. Bu duygu ve düşüncelerle sizleri saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Hepinize hürmetlerimi sunuyorum.

4. Konuşma: Prof. Dr. Bülent ÇAKMAK | Erzurum Teknik Üniversitesi Rektörü

Keşfedilen Yaşam Projesi, 2019 yılında Türkiye Ulusal Ajansı ve Avrupa Komisyonu tarafından 240 bin Euro bütçeyle desteklenmiştir. Proje 5 farklı ülkeden 7 ortağın iştirakiyle oluşturulmuş bir konsorsiyum tarafından yürütülen ve kurumumuzun da koordinatörlüğünü yapmakta olduğu bir Avrupa Birliği Erasmus+ projesidir. Proje yeni yaşam beklentileri ve ilgi alanları aracılığıyla yaşamak ve geçim kaynaklarını tesis etmek için ülkelerini terk etmek zorunda kalan sığınmacıların mesleki ilgilerini tespit ve ilgili eğitimlerle desteklemek suretiyle sosyal yaşama entegre etmeyi amaçlamaktadır. Bu anlamda Keşfedilen Yaşam ülkemizin uluslararası göç politikalarına saha çalışmaları, bireysel mülakatlar ve kazandırdığı yeni çıktılar ile entelektüel bir katkı sunmayı hedeflemektedir.

Keşfedilen Yaşam Projesi aynı zamanda göç politikaları üzerine geliştirilecek söylemler için bir turnusol kâğıdı niteliğindedir. Öyle ki 36 aylık bir çalışma ile geliştirilen çıktılarının kullanım alanları yaygınlık etkileriyle yerinde bir entegrasyon uygulaması sayılabilecek, düz

dikiş makine ve terziilik ile mesleki Türkçe kursunun insani ve toplumsal etkileri düşünüldüğünde sonuçların değeri anlaşılacaktır.

Unutulmamalıdır ki üzerinde bulunduğumuz topraklar binlerce yıldır nice misafire han nicesine yurt olmuştur. Göç ve göçmen meselesine gelenler veya gidenler kavramları üzerinden değil uyum sağlayanlar ve sağlayamayanlar gözüyle bakmak gerekmektedir. Bu kişilerin sadaka verilecek dilenciler değil bir sebepten zorla yurtlarından edilmiş umut ve hayal besleyen bireyler olduğunun bilincinde olunmalıdır. Dünyanın her köşesindeki insanın insan onuruna yakışır bir hayat hakkına sahip olduğu gerçeğini idrak etmek bu ve benzeri akademik çalışmaları daha anlamlı kılacaktır.

Yasaların kendilerine çizdiği sınırları tanımayan ve toplumumuzun ahlakıyla örtüşmeyen davranışlarda bulunanlar ise yukarıda çizilen sınırlar dâhilinde değildir ve devletimiz nezdinde gerekli adli yapılmaktadır. Aradaki bu ince sınır bu ülkede yaşayan herkesin ortak sorumluluğudur.

Erzurum Teknik Üniversitesi olarak insan hayatına dokunmak sloganıyla çıktığımız bu yolda Keşfedilen Yaşam Avrupa Birliği projeleri kapsamındaki ilk projemizdir. Ancak belirtmek isteriz ki bu son değildir. Yaklaşık bir yıl önce başladığımız Avrupa Birliği Steam – Plus projemiz ile hayat boyu öğrenme kapsamındaki yetişkinlerimizi torunlarıyla daha iyi iletişim kurabilsinler diye robotikle, kodlamayla, bilim ve teknolojiyle buluşturacağız. Yakında olumlu cevaplanmasını beklediğimiz Make A Decision projemizle ortaokul jenerasyonu çocuklarımızın karar verme ve kariyer planlama becerilerini geliştirmeyi hedefliyoruz.

Son olarak şehrimizin kadim bir kooperatifiyle yürüttüğümüz bir çalışmayı yakın zamanda bir Avrupa Birliği projesine dönüştürerek bu şehrin bin yıllık gastronomi kültürüne de önemsi bir katkı sağlamayı hedefliyoruz. Bilinmesini isteriz ki üniversitemiz Türkiye Ulusal Ajansı'yla yürütülen Avrupa Birliği Erasmus+ projeleri kapsamında son 3 yılda 2 koordinatörlük 1 revize ve henüz açıklanmamış 4 başvuruyla adından söz ettirmeyi başarmıştır. Bu anlamda ETÜ artık Avrupa'nın farklı ülkelerinden projelere davet alan ve proje seçen bir konuma gelmiştir.

Sonuç olarak teknik ve mühendislik bilimlerindeki başarılı çalışmalarımızın yanı sıra sosyal ve beşeri bilimlerde de insan hayatına dokunmaya ve değer katmaya devam edeceğiz. Bu bağlamda projenin gerçekleştirilmesinde emeği geçen, başta kurumumuz adına koordinatörlük görevini üstlenen Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emirhan Kula hocam olmak üzere Doç. Dr. Hüseyin Daştan ve Doç. Dr. Fatih Yıldırım hocalarımıza, iç ve dış paydaşlarımıza, katılımınızdan dolayı da siz kıymetli konuklarımıza şükranlarımı sunarım. Teşekkür ederim.

5. Konuşma: Can ATAK | Erzurum Vali Yardımcısı

Erzurum Teknik Üniversitesi ve İl Göç İdaresi ortaklığında yapılan projenin Erzurum şehrimize hayırlı olmasını temenni ediyorum. Her proje ve her program bizim için kıymetli ve değerlidir. Fakat bu prjenin anlamı ve değeri bence iki kat daha fazladır. Göçmenlerin ve mültecilerin Türkiye gündemini bu kadar meşgul ettiği bir dönemde Erzurum şehrinin böyle bir projeye ev sahipliği yapması, Erzurum şehrinin Türkiye'de ne kadar değerli ve önemli olduğunun bir göstergesidir. Erzurum Valiliği olarak mülteci ve göçmenlere yapılan her türlü sorumlu projenin kendilerinin istihdama ve sosyal hayata kazandırılması için yapılacak tüm projelerin her zaman yanındayız. Mültecilere yönelik her türlü ayrımcılığa da karşı çıkacağımızı bir kez daha belirtmek istiyorum. Erzurum bir eğitim şehri. Erzurum bir turizm, spor ve kültür

şehri. Erzurum Doğu Anadolu'nun lokomotif şehri. Ama bugün bu projede bir kez daha görüyoruz ki Erzurum sadece bölgenin değil aynı zamanda Türkiye'nin de lokomotif şehri.

Bu proje için aylarca çalışan akademisyenlerimiz, öğrencilerimiz, öğretmenlerimiz, uzmanlarımız ve müdürlerimiz var. Bunun farkındayız. Ben bu projeye imza attıkları ve Türkiye'nin gündemine bu tür olumlu projeleri kazandırdıkları için kendilerine teşekkür ediyorum. İnanıyorum ki bu proje, tüm Türkiye'ye örnek olacak ve tüm Türkiye'de uygulanabilir hale gelecektir. Bu projenin meyvelerini de zamanla alacağız. Bu proje, Erzurum'un istihdamına, ekonomisine ve kültürüne katkı sağlayacaktır. Projede emeği geçen, başta Erzurum Teknik Üniversitesi Rektörü olmak üzere tüm çalışan akademisyenlerimize, Göç İdaresi Başkanlığımıza teşekkür ediyorum. Saygılarımla...

6. Konuşma: Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz KAPLAN

Dün oldukça verimli bir çalıştay yaptık. Bir akademisyen için çok değerli bir çalışmaydı, çünkü 47 farklı kurumdan katılımcımız vardı. 6 tane röportörün çalışmasıyla değerli verilere ulaştık. Bu çalıştayda yöntem olarak odak grubu çalışma yöntemini kullandık. Bu yöntem, anlaşılması zor olan sosyal fenomenlerin, ki göç de bunlardan biridir, tartışılması, uzman kişilerin çağrılarak bilgi biriktirmesi için ideal bir yöntemdir. Aynı zamanda görece informal bir nitel yöntemdir. Gelen 47 katılımcı ile 6 odak grubu oluşturduk. Bu odak grubunu büyük yuvarlak masa toplantıları olarak düşünebilirsiniz. Biz uzman kişilerin gündelik hayatta yaşadıkları sorunları ve tecrübelerini, fikirlerini almak istediğimiz için yarı yapılandırılmış 3 tane basit soru sorduk. Bu sorular şunlardı: Kurumunuzla temas kuran göçmenlerin genel profili hakkında bilgi verir misiniz? Kurumunuzun göçmenlerle temasında yaşadığı temel sorunlar nelerdir? Geliştireceğimiz bir sonraki göç projesi için bizlere tavsiyeleriniz nelerdir?

Biz burada bir ortak akıl geliştirmeye çalışıyoruz. Ben 2006 yılından bu yana göç çalışan bir akademisyenim. Fakat bizim anladığımız göç neredeyse 2 yılda bir değişiyor. Buradaki çok değerli sunumlarda sıklıkla bahsedildi. Göçmen profili bizim aklımızda bile değişiyor. Ukrayna Savaşı'na kadar yanık benizli insanlar akla gelirken, Ukrayna Savaşı'ndan sonra profil mavi gözlüye döndü. Göçmen figürü değişince davranışlar da eğilimler de değişiyor. Bu yüzden biz bu çalıştayda bir ortak akıl geliştirmeye çalıştık. Erzurum'da gelecekte yapacağımız projelerde bu ortak akıldan faydalanalım ki gerçek bir fayda üretebilelim. Akademik bir yayından ziyade Erzurum'a somut faydalar üretebilelim. Zaten sağ tarafta görüyorsunuz. Biz bu minvalde bir ortak akıl geliştirebilmek için projenin bir çıktısı olarak bir de kitap yayınladık.

Ortak akıl iki noktaya odaklandı: Uluslararası (düzensiz) göç meselesini Erzurum'daki kurumlar nasıl tecrübe ediyorlar? Ne tür sorunlarla karşılaşıyorlar? Uluslararası (düzensiz) göçün daha etkin yönetilmesi için neler yapabiliriz? Bizim bu projedeki varlık sebebimiz de bu. Biz olguyu nasıl daha etkin yönetebiliriz? Bu katılımcılar bir sonraki proje geliştirmemizde bizden ne bekliyorlar? Etkili bir göç projesinde ya da yönetiminde etkili olacak parametreler neler? Bunları belirledik.

Katılımcıların en çok kullandığı ifadelerden biri göçü engellememiz gerektiği şeklindeydi. Gönül ister ki göçü engelleyelim. Avrupa Birliği o muazzam altyapısıyla, bürokratik ve ekonomik gücüyle engellemeye çalıştı ama başarılı olamadı. Göç ulus devletlerin de ötesinde, Avrupa Birliği'nin de ötesinde, Birleşmiş Milletler'in de ötesinde dışsal bir şoktur. Biz bu şoku engelleyemiyoruz, ama belki yönetebiliriz. Tam olarak ne olduğunu da bilemiyoruz. Sürekli değişen bir dinamik fenomenden bahsediyoruz.

Engelleyemiyorsak ne yapabiliriz? Düzensiz göç kavramında bir çok kavramı var. İkincisi de düzensiz göçün negatif algılanması. Bunun sebebi de yerleşim yerlerinde ciddi bir yönetsel stres yaratması. Biz katılımcılarımızda bunu da gözlemledik. Katılımcılarımızın neredeyse tamamı, özellikle de göçmenlerle doğrudan temas kuranlar ciddi biçimde kurumsal stres altındalar. Bu stres altında olma halinin hem bireysel hem de kurumsal bir boyutu vardır. Hem hizmet verme görevleri var ve bu hizmeti nasıl verecekleriyle ilgili ciddi bir iş yükü artışı ya da karmaşa ortaya çıkmış. Bu durum dünyanın geri kalanıyla da paralellik arz etmektedir.

Diğer taraftan hizmet vereceklerin göçmen profilini tanımaya ve bilmeye ihtiyacı var. Biz kime hizmet vereceğiz? Bu kişiler hangi ihtiyaca sahip? Yuvarlak masadaki katılımcılar bunun bilinmesi gerektiğini üstüne basa basa belirtmişlerdir. Üçüncü nokta da, göç alanında çalışanlar bürokratik yapılarda ve belirli mevzuata göre hareket ettikleri için, kayıt altına kayıt altına alma ve takip sistemini güçlendirilmesi gerektiğidir. Bu noktada yeni mekanizmaların geliştirilmesi gerektiği katılımcılar tarafından belirtilmiştir.

Yuvarlak masa tartışmalarından çıkan bir diğer sonuç, tam entegrasyondur. Tam entegrasyonu anlamak için Almanya örneğini vermek istiyorum. Almanya 1970’li yıllarda Türk göçmen istedi ve bu göçmenlere *gastarbeiter* dedi. Yani misafir işçi. Cımbızla çeker gibi buradan ihtiyaç duyduğu göçmenleri seçti ve Almanya’da fabrikaların yanındaki yurtlara yerleştirdi. Ve şunu düşündü: Biz bunların işgücünden faydalanalım, zamanı gelince geri göndeririz. Fakat sonrasında Türk, Yugoslav ve İtalyan göçmenlerin bir yere gitmeyeceği anlaşıldı. Bu anlaşıldığı zaman Alman sistemi kültür olarak bir strese ya da travmaya girdi. Bu kişilerin 10 yıllık çalışma süresince yeni bir toplumsal yapı inşa ettiğini fark ettiler. Bu durum hala devam etmektedir. Şu an Almanya’da yaşayan Türkler dördüncü kuşağa geçmiştir. Fakat hala Almanya’da 70’lerde giden insanların entegrasyonu tartışılıyor. Çünkü burada altını çizdiğimiz tam entegrasyon, homojenleşmiş entegrasyonu kaçırmışlardır. Çalıştayda katılımcılarımızın büyük bir kısmı da bu hususun altını çizmiştir. Örneğin spesifik bir vergi dairesinden gelen katılımcımız şunun altını çizdi: “Bu insanlar homojenleşirse daha fazla payda çıkarırız ve işimizi daha iyi yaparız.”

Sonrasında yuvarlak masa toplantısında daha etkin bir entegrasyon için nelerin yapılması gerektiği tartışıldı. Burada da katılımcılardan topladığımız verilerden üç temel başlık ortaya çıkmaktadır. Birincisi göçmen entegrasyonunu hedefleyen sosyal projeler. Sosyal projelerden ne anlamalıyız? Birincisi dil bariyeri. Hala dil bariyeri problemimiz var. İkincisi göçmen grupların toplum içerisinde görünürlük kazanması lazım. Kaba bir tabirle, göçmenlerin bir gettoya bir mahalleye hapsedilmesi faydadan çok zarar getirecektir. Bu insanlarla bir arada yaşamayı kabullenmemiz ve bu kişilerin daha görünür kılınması için politikalar üretmemiz gerekmektedir. Üçüncü aşama da mesleki projeler geliştirilmesidir.

İkinci başlık da yerleşik bürokratik yapımız iyi yönetişimin yöntemlerinden yararlanmalıdır. Her kurumun kendine has bir mevzuatı var ve bu minvalde hareket ediyor. Fakat bazen bu mevzuatlar arasında bir boşluk kalabiliyor ve bu boşluk göçmen meselesinde bir sıkıntıya yol açabiliyor. Bunu şöyle anlayabiliriz: Örneğin AB uyum sürecinde bütün kurumların AB ile uyum amaçlı bir ofisi ya da birimi oluşturuldu. Muhtemelen bizim de bütün birimlerimizi göçle ortaklaştırmamız ve benzeştirmemiz gerekiyor.

Üçüncü nokta da katılımcıların da altını çizdiği gibi göç yönetimi yerele odaklanmalı. Yerelde öncelikler farklı olabiliyor. Erzurum’un Adana’dan Adana’nın Trabzon’dan farklı öncelikleri olabiliyor. Bu yüzden göç yönetimi yerelde yerel ihtiyaçlara göre

şekillendirilmelidir. Örneğin bir şehir dışarıya göç veriyorsa ileride muhtemelen yaşlı bakımıyla ilgili bir işgücü açığı ortaya çıkacaktır. O zaman oradaki eğitimler bu hizmete yönelik olabilir. Fakat sanayinin yoğun olduğu ve bu sanayi içerisinde belirli alanlarda bir ihtiyaç varsa göçmenlerin eğitimi o alana kanallanmalıdır. Kırsal kalkınmayla ilgili bir ihtiyaç varsa, ki Erzurum da buna bir örnek teşkil etmektedir, tarım ve hayvancılıkla ilgili bir eğitim verilmelidir.

Böylece bu çalıştayan sonuç raporundan yola çıkarak biz gelecekte daha verimli projeler ortaya koyabileceğiz. Bu da siz değerli katılımcılarımızla mümkün olacak. Tüm katılımcılara teşekkür ederim.

9. PROJE FİKRİ ÇIKTILARININ TAKDİMİ

Doç Dr. Fatih YILDIRIM

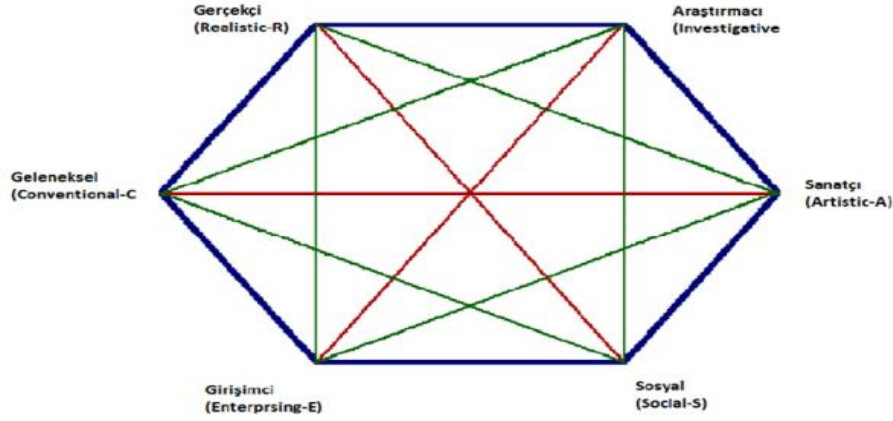
Biz projeyi oluştururken envanteri neyin üzerine kurmamız gerektiği üzerine düşündük. Bizler bilim insanlarıyız, bu yüzden de yapacağımız çalışmaları bilimsel bir altyapı üzerine kurmak zorundayız. Bu yüzden 1954'te Holland'ın da faydalandığı Guilford ve arkadaşlarının geliştirdiği bir modelden faydalandık. Göç bizde henüz bir sorun haline geldi fakat ABD ve Avrupa'da uzun yıllar bir göç sorunu vardı. Bu yüzden onlar bu konuda çeşitli modeller ortaya koydular.

Biz mesleki ilgi envanteri geliştiriyoruz. Aslında ilgi dediğimiz şey çıkarlardan oluşuyor. Hepimizin psikolojik bir çevresi var ve bu psikolojik çevre içerisinde kendimize ait ilgi alanları oluşturuyoruz. Bu ilgi alanları kendimizin bulunduğu ihtiyaçlar basamağından kaynaklanıyor. Kimimiz henüz fizyolojik ihtiyaçlarımızı ya da güvenlik ihtiyaçlarımızı karşılayamazken kimimiz sosyalleşme ihtiyaçlarımızı karşılayabiliyoruz. Bu ihtiyaçlar bizim ilgilerimizi belirliyor. Şimdiye kadar ABD'de ve Avrupa'da geliştirilen modellerde genel vatandaşlar için bir envanter oluşturulmuş. Ama genel vatandaşların birçoğu zaten ya takdir ve saygı basamağındalar ya da kendilerini gerçekleştirme basamağındalar. Yani çok büyük fizyolojik ya da güvenlik ihtiyaçları yok. En azından karşılayamadıkları ihtiyaçları yok.

Bu anlamda Holland orduda 1000-1200 çalışan üzerinde bir model kurdu. Biz bu modelin geliştirdiği hesaplama sistemini kullandık ve AB'ye projemizi sunarken de bu modeli kullanacağımızı belirttik. Biz burada bir farklılık sunmalıydık. Bu farklılık ne olmalıydı? Dünyada henüz hiç olmamış, henüz kullanılmamış bir envanter kullanalım ki AB bizi desteklesin. Holland ilgi alanlarını belirlerken psikometrik özelliklerle kişilerin kişilik tipleri üzerinden hangi işlerde çalışabileceklerini ortaya koyuyordu.

Holland'a (1997) göre, profesyonel ilgi alanları içerikle ilgili altı kategoriye ayrılabilir. Her bir ilgi alanı, temel olarak belirli mesleki faaliyet sınıflarının tercihi ile tanımlanan ve belirli hedefler ve değerler, benlik kavramları ve problem çözme stratejileri ile ilişkilendirilen ideal-tipik bir düşünce ve davranış modelini tanımlar.

Buna göre mesleki ilgiler salt davranışsal eğilimler olarak değil, "kişiliğin işte, hobilerde, boş zaman etkinliklerinde ve tercihlerde ifadesi" olarak anlaşılmalıdır (Holland, 1966, s. 3).

Ampirik olarak, Holland ilgi alanlarını Guilford, Christensen, Bond ve Sutton (1954) tarafından profesyonel ilgi alanlarına ilişkin kapsamlı bir faktör analizi çalışmasına dayandırır. Çalışmaları için, yazarlar önce çeşitli ilgi testlerinden 1.000 madde toplamıştır, bunlar 100 ölçeğe indirilmiş ve daha sonra işlenmek üzere ABD Hava Kuvvetleri'nin 1.320 üyesine gönderilmiştir. Cevapların analizinde iki bağımsız kısmi örneklem ($n_1=600$; $n_2=720$) için 17 ortak faktörü ortaya çıkarılmış ve Holland (1997) bunu teorik düşünceler temelinde özetlemiştir. Buna bağlı olarak mesleki ilgileri sınıflandırmak için bir temel olarak kullanmıştır. Ona göre, aşağıdaki altı ilgi alanı ayırt edilebilir (Bergmann & Eder, 2005):

Bu modele göre kişi gerçekçidir koordinasyon ve el becerisi gerektiren işlerde çalışır. Kişi araştırmacıdır, analitik düşünür ve araştırma yapmak ister. Kişinin sanatsal ilgileri vardır, artistik bir modeldir, kendisini daha karizmatik göstermeye çalışır. Kişi sosyaldır, sürekli ilişki ihtiyacı içerisindedir. Kişi girişimcidir, girişimci çıkarlar elde etmeye çalışır. Kişi gelenekseldir, tarımla ve toprakla uğraşır.

Holland kurduğu bu modelde kişinin envanterine göre bir yıldız oluşturuyor. Buna göre gerçekçi tipler sosyal tipler birbirlerine çok uzaktır. Gerçekçi tipler genelde çok sosyal olmazlar ama gerçekçi tipler araştırmacı tipler birbirine çok yakındır. Bir insanın kişilik tipi gerçekçi ile araştırmacı arasında olabilir. Araştırmacı ile sanatçı arasında bir yakınlık vardır fakat sanatçı geleneksel tipe çok uzaktır. Bu iki tip anlaşamaz bile. Yani tarım yapan bir insanla sanat yapan bir insanın kişilik tipleri çok uyuşmayabilir. O yüzden her şey ihtiyaca binaen ortaya çıkıyor. İnsanları bir yere kariyer anlamında kanalizasyon yapmak zorundayız. Yani onların kariyerlerini planlamak zorundayız.

Biz bu çalışmaları yaparken bir takım eleştiriler geliyor. Bizler politika belirleyici değiliz. Bizler egemen değiliz. Bizler bilim insanıyız. Var olan durumu tespit edip politika yapanlara rapor ve öneri sunabiliriz. Peki bizim çalıştığımız bu grubun kişilik tiplerini tespit etmemize ihtiyaç var mı? Çalıştığımız grubun kişilik tipinden ziyade bir an önce hem ülkesel verimliliği hem de o kişinin bireysel hedeflerini koordine edebilecek bir mekanizmaya ihtiyacımız var.

Hem işletme bilimi hem de iktisat bilimi ihtiyaçlardan beslenir. Birçok bilimin temeli de insan ihtiyacıdır. Uluslararası iktisatçı arkadaşlardan OECD verilerini incelemelerini istedik.

Çünkü bizim çalışacağımız grupta Holland gibi kişilik tiplerini belirleme zorunluluğumuz yok. O zaman biz de Avrupa’da çalıştığımız ülkelerin verilerini aldık. Çalıştığımız ülkeler rastgele seçilmiş ülkeler değil. Gördüğümüz gibi Avrupa’nın her köşesinden ülkeler var. Bu ülkelerde en çok çalışılan sektörleri tespit ettik. Hem normal vatandaşların bir bütünsellik içinde değerlendirdik. Tarım, ormancılık, inşaat, finans, enerji ya da perakende, ticaret, onarım gibi kategorileri değerlendirdik. İspanya, Yunanistan, İtalya, Polonya ve Türkiye’de sektörlerin yüzdelarını alarak en çok çalışılan sektörleri tespit ettik ve buna yönelik sorular geliştirdik.

Soruları göçmenlerin konuştuğu herhangi bir dile çevirmek zorunda kaldık. Her bir ülke kendi sınırları içinde çalıştı. Karşımızdaki grubun soruları anlayabilmesi çok önemli. Her ne kadar dillerine çevirmiş olsak da onlar kendi düzeylerinde bu soruları anlamak zorundalar. Bu yüzden beşli Likert yerine (tercih ederim, kararsızım, tercih etmem şeklinde) üçlü Likert kullandık. Tercih etmem 1 puana, kararsızım 3 puana ve tercih ederim 5 puana karşılık geldi. OECD verilerinde yer alan her bir sektörle ilgili 5 soru soruldu.

		Tercih ETMEM	Kararsız	Tercih Ederim
	<u>Tarım, orman ve balıkçılık</u>			
1.	Çiftlik hayvanları veya balık yetiştirmek	1	3	5
2.	Tarım veya orman ürünleri yetiştirmek	1	3	5
3.	Balık çiftliklerinde çalışmak	1	3	5
4.	Büyük-küçükbaş hayvan veya at yetiştiriciliği işlerinde çalışmak	1	3	5
5.	Tarım ürünleri yetiştirme işlerinde çalışmak	1	3	5
	<u>İnşaat</u>			
6.	Bina yapım işlerinde çalışmak	1	3	5
7.	Sıva, boya, kalıp, çatı gibi inşaat işlerinde çalışmak	1	3	5
8.	Binaların bakım onarım işlerinde çalışmak	1	3	5
9.	İnşaatlarda duvar yapmak	1	3	5
10.	Genel inşaat işlerinde çalışmak	1	3	5
	<u>Finans ve Sigorta</u>			
11.	Muhasebe birimlerinde görev almak	1	3	5
12.	Muhasebe veya sigorta evrak kayıtları tutmak	1	3	5
13.	Finansal veya ekonomik analizler yapmak	1	3	5
14.	Gişe, vezne gibi birimlerde çalışmak	1	3	5
15.	Ön muhasebe kayıtları tutmak	1	3	5

Örneğin tarımla ilgili soruların tamamına “tercih ederim” şeklinde cevap veren bir insanın puanı 25 oluyor. Ya da her birine 1 puan verdiğinde o sektördeki toplam puanı 5 oluyor. Böylece her bir kişinin Holland gibi yıldızını çıkarmaya çalışıyoruz. Hesaplama kişinin

KEŞFEDİLEN YAŞAM ENVANTERİ

Mesleki İlgili Kategorisi	Aldığı Puan
1- Tarım, orman ve balıkçılık	25
2- İnşaat	23
3- Finans ve Sigorta	20
4- Bilgi iletişimi	15
5- İmalat	13
6- Diğer Hizmet Faaliyetleri	12
7- Enerji ve Sanayi (imalat hariç)	10
8- Profesyonel Destek hizmetleri	10
9- Bilimsel Faaliyetler	7
10- Kamu Yönetimi, Savunma	6
11- Eğitim	5
12- Sağlık ve Sosyal Hizmet	5
13- Emlak	5
14- Konaklama ve Yemek Hizmetleri	5
15- Toptan-Perakende Ticaret, Nakliye	5
16- Sanatsal	5

yıldızına bakıyoruz ve ilgi duyduğu alanları diziyoruz. Buna göre hükümet, göçmen büroları ya da özel sektör, kişinin hangi sektörde çalışacağıyla ilgili fikir sahibi olabiliyor.

Örneğin A şahsı ile ilgili elimizde şöyle bir veri var: Bu kişi tarım ve ormancılıkta 25 puana sahip, yani yapabilir. İnşaatda 23 puanı var, yapabilir. Ve puanları gitgide düşüyor, finansta ve bilgi iletişiminde daha düşük. Ama bu kişi sanatta, toplam perakendede kesinlikle çalışamaz. Böylece ön başvuru formu dolduran her insanın yetenekli olduğu alanla ilgili veri toplamış oluyoruz. Her ülkede en az 100 göçmenle görüşme yapıldı ve 1000'e yakın göçmenle bir envanter oluşturuldu. Geçerlik ve güvenilirliği test edildi. Hepinize teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.